KAIKKIEN MAIDEN PROLETAARIT, YHTYKÄÄ!

Финская газета „ПУНАЙНЕН КАРЬЯЛА"

PUNAINEN KARJALA

NKP(b):n Karjalan AK:n, KASSR:n TpKK:n ja KALN:n lehti — 17:s vuosikerta ★ Jokapäiväinen sanomalehti — Hinta 10 kop. 1/1 vk. 30:—, 1/2 vk. 15:—, 1/4 vk. 7:50

N:o 124 V. 1937 — Kuusipäivän 3:s päivä — Keskiviikkona kesäkuun 2 p:nä

Yhä suurempaan taloudelliseen ja kulttuuriseen kukoistukseen

Suuren sosialistisen synnyinmaamme monikansallisessa perheessä on Karjala — "peloittelemattomien lintujen maasta" unohdetusta raja-alueesta — muuttunut sosialistiseksi sovettitasavallaksi, kohottanut kulttuurinsa ja taloutensa ennenkuulumattoman korkealle. Yhdessä SSSR:n kaikkien työtätekevien kanssa Karjalan työtätekevät rakentavat uutta, onnellista ja valoisaa elämää itselleen. Lenini-läis-stalinilaisen kansallisuuspolitiikan horjumattoman toteuttamisen tuloksena Karjala on muuttunut taloudellisen ja kulttuurisen kukoistuksen tasavallaksi.

Mitä oli Karjala tsaristisen järjestelmän aikana? Unohdettu ja hyljätty syrjäseutu. Tiettömyys, yleensä kulkuvälineiden puute, nälkä ja kurjuus, melkein luonnontilaan unohdetun ihmisen taistelu luonnonvoimia vastaan, pimitys ja sorto — nämä olivat Karjalan rahvaan osana tsaarivallan aikana. Tsaarin virkamiehillä oli karjalaiseen väestöön nähden vain yksi suhde: silloin kun tarvittiin miehiä sotilaiksi ja kun täytyi periä veroja... silloin virkamiehet ilmestyivät "asiassa" talonpojan luokse.

Niin oli ennen.

Lokakuun revolutsiossa Venäjän työväenluokka, Leninin-Stalinin puolueen johdolla, murskasi Venäjällä kapitalistien ja tilanomistajien vallan ja pystytti proletariaatin diktatuurin. Vain Lokakuun revolutsio antoi Venäjän imperiumin takapajuisille ja tsaarin sortamille kansallisille alueille mahdollisuuden poliittiseen, taloudelliseen ja kulttuuriseen kehittymiseen. Venäjän proletariaatin avulla ja tuella on Karjalankin tasavalta Sovettiliiton olemassaolon 20 vuoden aikana rakentanut oman taloutensa ja kulttuurinsa, joka on muodoltaan kansallista ja sisällöltään sosialistista. Vuosisatoja hyödyttä uinuneet Karjalan vesien ja vuorien rikkaudet, maan uumenissa uinuvat aarteet on nyt otettu sosialistisen synnyinmaan palvelukseen ja niiden käyttöönottoa lisätään joka vuosi.

Mitä oli esim. teollisuus tsaarinaikaisella Karjalan syrjäseudulla?

Vuonna 1911 oli Karjalassa vain 48 tuotantolaitosta, sellaista kääpiölaitosta, joiden kokonaistuotanto oli 3 milj. ruplaa vuodessa ja joissa suoritettiin työt käsityömäisesti, lukuunottamatta Aleksandrovin, nykyistä Onegan tehdasta. Metsätöiden alalla on sanottava, että ennen Lokakuun revolutsiota entisessä Aunuksen läänissä hakattiin vuodessa 1,4 milj. festmetriä puutavaraa. Metsätöissä ei ollut mekanismeja. Vuonna 1913 oli Karjalassa vain 4 sähköasemaa, yhteiseltä voimakkuudeltaan 666 kw.

Nykyisen Karjalan kehitystä ei tietystikään voida verrata näihin numeroihin, sillä me olemme jo aikoja sitten ylittäneet ne moninkertaisesti. Nyt Karjalassa on 2.500 teollisuuslaitosta, jotka vuonna 1936 antoivat tuotteita (ilman metsäteollisuutta) 104 miljoonan 155 tuhannen ruplan arvosta. Näiden tuotantolaitosten joukossa on sellaisia, joita ennen Karjala ei tuntenut: **Suksitehdas, Kiilleliuskatehdas, Kontupohjan selluloosa-paperikombinaatti, pegmatiittitehdas** jne.

Metsäteollisuudelle on luotu mekanisoitu perusta. Nyt on Karjalassa 40 mekanisoitua metsäpunktia, joilla on traktoreita ja autoja useita satoja. Sähköasemien lukumäärä on kasvanut moninkertaisesti. Tällä kertaa on Karjalassa 72 sähköasemaa, joiden yhteinen voimakkuus on 32.802 kw.

Petroskoissa sijaitseva Onegan metallurginen tehdas on perinpohjin rekonstruoitu ja on sillä ratkaiseva rooli pääkaupunkimme teollisuuden kehittymisessä.

Karjalassa työskentelee sellaisia yleisliittolaisia tuotantolaitoksia ja rakennuksia kuin Kontupohjan selluloosa-paperikombinaatti, Valkean-Itämeren kanava, Nivastroi, Suksitehdas, jotka puolestansa kohottavat Karjalan ominaispainoa Sovettiliiton kansallisten alueiden joukossa.

Teollisuuden voimakkaan kehityksen kanssa Karjalassa kasvaa oma kansallinen proletariaatti.

Teollisuutemme ja maatalou-temme voimakkaan kehityksen kanssa on kasvanut työtätekevien aineellinen hyvinvointi.

Joulukuussa hyväksytty SSSR:n Konstitutsio ja nyt Karjalan työtätekevien käsiteltäväksi julaistu Karjalan Konstitutsioprojekti, joka on Stalinilaisen Konstitutsion tytär, merkitsevät kultakirjaimin nämä työtätekevien voitot ja lujittavat ne lain sanoilla työtätekevien omaisuudeksi. Tämä Konstitutsio innostaa työtätekeviä yhä uusiin voittoihin. Onhan tunnettua, että Stalinilaisen Konstitutsion käsittely sai aikaan satojen ja tuhansien työtätekevien luovan innostuksen kohoamisen. Ja eikä sattumalta myös Konstitutsion käsittelyn yhteydessä, sen kannustamana syntyi esim. metsäteollisuudessa tuhansikkojen liike.

Karjalan Konstitutsioprojektin, joka hyväksytään muutaman päivän kuluttua, käsittely on jo kohottanut Karjalan kansan rakennustyöinnostusta.

Nimenomaan teollisuutemme voimakas kehitys on käytännöllisesti tehnyt mahdolliseksi uusien taloudellisten kansankomissariaattien perustamisen, mikä Karjalan Konstitutsiossa nyt toimeenpantavaksi säädetään. Jo RSFSR:n Konstitutsiossa sanotaan, että Autonoomiset Sosialistiset Sovettitasavallat voivat perustaa erikoisia kansankomissariaatteja taloutensa spesiaalioloja vastaavasti. Ja näitä spesiaalioloja vastaavasti perustetaan Karjalaan uusina kansankomissariaatteina **Elintarveteollisuuden, Metsäteollisuuden** ja **Sisäasiain** kansankomissariaatit. Tämä merkitsee sitä, että esim. elintarveteollisuus ja metsäteollisuus ovat siinä määrin kasvaneet ja on niillä niin tärkeä merkitys tasavaltamme taloudessa, että niiden johtamiseksi on perustettava erikoiset kansankomissariaatit. Tällöin näiden teollisuusalojen ominaispaino tulee yhä enemmän kasvamaan ja niiden kehitys tulee yhä monipuolisemmaksi.

Uusien kansankomissariaattien perustamisen yhteydessä on tarkasteltava, mitä tulevat antamaan teollisuuslaitoksemme tänä vuonna.

Tasavaltalaiset tuotantolaitokset tulevat antamaan tuotteita 40 prosenttia enemmän v. 1936 verraten. Rajonien teollisuus tulee antamaan tuotteita 3.238,4 tuhannen ruplan arvosta, s.o. 120 prosenttia enemmän kuin v. 1936. Näitä vastaavasti kasvavat myös pääomasijoitukset. Suksitehtaan kapitaalisijoitukset viisivuotisen aikana on merkitty 1.960.000 ruplaksi. Tänä vuonna paikallinen teollisuus saa valtion budjetilta 10.546 tuhatta ruplaa.

Teollisuutemme työskentelyn tulee orientoitua Karjalan XIII aluepuoluekonferenssin päätöksen mukaan. Konferenssin päätöksessä teollisuuden edelleen kehitykseen nähden sanotaan:

"Konferenssi velvoittaa NKP (b):n Aluekomitean kolmannen viisivuotisplaanin kontrollinumeroita vahvistettaessa kiinnittämään erikoisen huomion siihen, että plaanissa olisi otettu huomioon tarvittavat varat Karjalan edelleen industrialisoinnille, metsäteollisuuden, paperi-, selluloosa-, kemia-, puunjalostus-, metallurgisen ja paikallisen teollisuuden vesivoima-sähköasemien rakentamisen kehittämiselle.

Kolmannessa viisivuotisplaanissa on erikoisesti otettava huomioon myös tarvittavat kapitaalisijoitukset Petroskoin kaupungin ja rajonikeskuksien, ensivuorossa rajaseuturajonien keskuksien asuin- ja elinoloja palvelevaan rakennustyöhön."

Teollisuutemme laatii parhaillaan kolmatta viisivuotisplaania, täsmällistyttää numeroita. Kolmas viisivuotisplaani tulee olemaan konkreettisena bolshevistisena ohjelmana maamme edelleen kehittymisessä kommunismia kohti. Kolmannen viisivuotisen aikana on meidän loppuunsaakka toteutettava tunnus, saavuttaa ja sivuuttaa teknillisessä suhteessa etumaiset kapitalistiset maat. Kansantaloutemme kaikkien alojen kehitystempot ja työntuottavaisuuden kohottaminen tulevat olemaan keskeisimmällä paikalla kolmannessa viisivuotisplaanissa. Kolmas viisivuotinen on sovettikulttuurin ja taiteen, monipuolisen kulttuurirakennustyön mahtava plaani.

Miljoonat työtätekevät antavat nyt käytäntönsä kokemuksen pohjalla uusia ehdotuksia ja näköaloja, viisivuotisplaaniin.

Karjalan teollisuuden viisivuotisplaani tulee merkitsemään Karjalan edelleen industrialisointia nopein tempoin, nopeasti tulevat kehittymään teollisuuden eri alat. Karjala yhä enemmän muuttuu industrialiseksi tasavallaksi, jossa kukoistaa sosialistinen talous ja kulttuuri.

Radio liikkuvalta talvehtimispaikalta

Moskova, Pohjoisen meritien päähallinto, TASS, "Pravda", "Izvestija"

Pohjoisnapa, 29 toukok. kello 23 (radio). Toukokuun 29 päivänä Molokov ja Shevelev lentokoneella "H-171" lensivät etsimässä Mazurukia, mutta eivät löytäneet häntä.

Kello 20, lopultakin, saatiin molempipuolinen yhteys leirin lentokoneiden ja Mazurukin lentokoneen kanssa. Mazuruk osoittautui olevan sangen lähellä. Molokov ei voinut häntä löytää, koska Mazurukin lentokone oli sillä hetkellä sumun peitossa. Mazurukin lentokone on kunnossa, ihmiset terveitä, jäälautta on luja. Tähän mennessä hän ei ole lentänyt luoksemme, sillä kuuden miehen voimilla vasta huomenna saavat puhdistetuksi lentokentän. Sen jälkeen sään parantuessa heti lentävät luoksemme.

O. J. Schmidt.

Pohjoisnavan piirissä

MOLOKOVIN LENNON YKSITYISKOHTIA

Pohjoisnavan tutkimusretken päällikön sijaiselta tov. M. M. Sheveleviltä Pohjoisen meritien päähallinto on saanut radiogramman, jossa kerrotaan yksityiskohtia Molokovin lentokoneen "H-171" lennosta Mazurukin lentokoneen etsinnässä.

Alhaisen pilvisyyden ja lumipyryn jälkeen tuli äkkiä hyvä sää navalla. Lentokone "H-171" kuljetettiin kolmikulmiota, jonka keskiviiva oli seuraavien kordinaattien keskellä: 89 astetta 10 minuuttia leveyttä, 36 astetta läntistä pituutta ja 89 astetta 30 minuuttia leveyttä, 105 astetta läntistä pituutta.

Kolmenkymmenen mailin vyöhykkeessä pohjoiseen tästä viivasta ei havaittu mitään. Kymmenen mailin päässä etelään oli sankan sumun laita. Sen peitossa nähtävästi oli Mazurukin lentokone "H-169".

Molokovin lentokone kohosi ilmaan kello 16,40 ja laskeutui kello 17,35. Ilmassa lentokone kulki radiokompassin mukaan, orientoitumalla M. V. Vodopjanovin lentokoneen radion mukaan. Radio toimi mainiosti.

Lentokoneen lentäessä äkkiä havaittiin ilmassa Mazurukin lentokoneen signaalit. Mazuruk puhui 625 metrin aaltopituudella. Signaaleista päätellen, lentokoneen "H-171" miehistö tuli johtopäätökseen, että Mazurukin lentokone on hyvin lähellä, korkeintaan 60 kilometrin päässä. Mazurukia varoitettiin Diksonin saaren napapiirin radiokeskuksen kautta, että "H-171" radio kuulee hänen kutsusignaalinsa.

Lopulta saatiin välitön yhteys RM ja RK välillä (Molokovin ja Mazurukin lentokoneiden välillä).

Mazurukin lentokoneesta ilmoitettiin, että ihmiset ovat terveitä ja reippaita, että toukokuun 30 päivä he saavat lentokentän puhdistetuksi ja ensimmäisen lentosään tultua lentävät "Pohjoisnavan" asemalle. Lentokoneen kordinaatteja pilvisen ilman takia Mazuruk ei voinut antaa.

Farich lentänyt Belaja-saarelle

Pohjoisen meritien päähallinnon saamien tietojen mukaan Farichin ohjaama lentokone "SSSR-H-120" lensi Diksonin saarelta toukokuun 31 päivänä kello 3,55, ottaen suunnan Mare-Salea kohti. Matkan puolivälissä ilma äkkiä paheni, joten Farichin täytyi kääntyä Belaja-saarelle, jolle laskeutui onnellisesti kello 8,40 aamulla.

SSSR:n kolhoosien varallisuus kasvaa

Vuosi vuodelta kasvaa maamme kolhoosien varallisuus. Viime vuonna kolhosnikkojen tulot kohosivat keskimäärin koko SSSR:n mitassa 24 prosentilla.

Kasvavat myöskin kolhoosien jakamattomat pääomat — kolhosnikkojen varakkaan elämän aineellinen pohja. Kuluvan vuoden 4 kuukauden aikana SSSR:n kolhoosit ovat tallettaneet pääomasijoitustileilleen 326,6 miljoonaa ruplaa — 133,6 miljoonaa ruplaa enemmän kuin viime vuoden samoina kuukausina.

Sovettiliiton pelloilla

Toukokuun 25 päivän tietojen mukaan kolhoosit ovat kylväneet hirssiä 3.503 tuhatta hehtaaria — 100 prosenttia plaanista. Kaikkiaan kaikki sektorit ovat kylväneet 3.588 tuhatta hehtaaria — 32 tuhatta hehtaaria enemmän kuin viime vuonna.

Kirjailija Kuprin palannut

Toukokuun 29 päivänä matkusti Parisista Moskovaan emigratsiosta kotimaahansa palaava tunnettu venäläinen vallankumouksen edellisen ajan kirjailija — kertomuksien "Moloh", "Pojedinok", "Jama" ym. kirjoittaja — Aleksei Ivanovitsh Kuprin.

Radiokeskustelut Mazurukin lentokoneen ja Diksonin saaren välillä

Toukokuun 29 päivänä Diksonin saaren radiokeskuksen onnistui saada molempipuolinen radioyhteys Mazurukin lentokoneen kanssa.

Ensimmäinen radiokeskustelu tapahtui kello 18. Mazuruk ilmoitti, että jäälautalla, jolle hän laskeutui, on kaikki kunnossa. Hän pyysi sanomaan terveiset retkitovereilleen "Pohjoisnavan" liikkuvalla talvehtimispaikalla.

Kello 22 Diksonin saaren napapiirin radiokeskus uudelleen keskusteli Mazurukin lentokoneen kanssa. Radiokeskus otti retkikunnan puolueorganisaattorin tov. Dogmarovin radiogramman Moskovaan. Radiogrammassa kerrotaan yksityiskohtia "H-169" lennosta Pohjoisnavalle. Lennettyään maapallon äärimmäisen pohjoispisteen ohi, Mazurukin ja Kozlovin ohjaama raskas lentokone onnellisesti laskeutui neljän metrin paksulle jäälautalle jääröykkiöiden keskelle. Lentokoneessa olleet lauloivat "Internatsionalen". Arktiikan hiljaisessa avaruudessa kaikui Eläköön suuren Stalinin kunniaksi. Laskupaikalle sovetti-ihmiset pystyttivät synnyinmaansa punaisen lipun. Tov. Dogmarov tiedoittaa, että tällä hetkellä kaikki ihmiset ovat lentokentän puhdistustöissä. Suoritetaan meteorologisia töitä. On säännöstelty yhteys toisten lentokoneiden kanssa. Toukokuun 29 päivänä jäälautalla juhlittiin Kozlovin 35-vuotispäivää. Mielentila on reipas. Sään parantuessa lentokoneen miehistö valmistautuu lentämään Pohjoisnavan leirille (TASS).

Lentäjä Farich uudelleen Diksonin saarella

Lentäjä Farich, joka suorittaa lentokoneella "SSSR-H-120" suurta arktillista lentoa, toukokuun 29 päivänä kello 8,30 aamulla lensi uudelleen Diksonin saarelle. Toukokuun 11 päivänä Pohjoisen meritien päähallinnon määräyksestä hän keskeytti lentomatkansa ja lensi sieltä Tsheljuskinin niemelle hakemaan siellä sairastunutta talvehtijaa — lääkäri Kuznetsovia.

* * *

TASSin kirjeenvaihtaja keskusteli eilen kello 14,30 tov. Farichin kanssa radiotelefoonin kautta.

Tov. Farich kertoi:

— Arktiikassa ovat tällä hetkellä tavattoman epäsuotuiset meteorologiset suhteet. Lentosää on asettunut täällä pieneksi ajaksi. Jos sääsuhteet sallivat, niin toukokuun 30 päivänä lennän Amdermaan. Voi käydä välttämättömäksi laskeutuminen Belaja-saarelle. Amdermasta minä otan suunnan Arkangeliin ja aion sen matkan lentää laskeutumatta.

Dikson saarella meille kertoivat yksityiskohtaisesti O. J. Schmidtin Pohjoisnavan sankarillisen tutkimusretkikunnan lentomatkasta. Me herkeämättä seuraamme Pohjoisnavan napapiiriaseman radiogrammoja ja olemme ihastuksissamme tovereittemme työstä.

Saksalaiset sotalaivat pommittaneet Almeriaa

Lontoo, 31 toukok. (TASS). Valenciassa on julaistu Espanjan puolustusministeristön tiedonanto, jossa sanotaan:

"Almerian sotilasjohto on tiedoittanut puolustusministeristölle seuraavaa: tänään kello 5,45 aamulla havaittiin lähestyvän Kartacenan suunnalta Almeriaa kohti yksi saksalainen panssarilaiva ja neljä saksalaista miinalaivaa. 20 kilometrin päässä Almerian satamasta nämä sotalaivat järjestyivät taistelujärjestykseen ja lähestyen 12 kilometrin päähän, ilman minkäänlaista varoitusta avasivat tulen kaupunkia kohti. Laivat ampuivat 200 laukausta. Useita taloja on hajotettu. On paljon uhreja. Hallituksen rannikkopatterit ampuivat vastaan 60 laukausta. Nähtävästi yksi ammuksista sattui hyökkääjien miinalaivaan. Noin kello 6,50 tienoissa pommitus lakkasi, ja vihollisen laivue, piiloittuen savuverhon taakse, kääntyi takaisin.

Hallituksen tiedustelijoiden onnistui saada eittämättömän varmat tiedot siitä, että sotalaivoissa olivat saksalaiset liput. Poistuen satamasta, vihollisen laivat kulkivat Gata niemen ohi ja poistuivat yli lahden taistelujärjestyksessä.

Tiedoituksessa edelleen sanotaan, että saksalaiset laivat ensiksi kulkivat pohjoiseen, mutta sitten muuttivat suuntaansa. "Vihollinen, — sanotaan tiedoituksessa, — ampui myöskin hallituksen miinatrallaajia Almerian vesillä".

Almeriassa suoritetaan pelastustöitä. Espanjan edustajisto Genevessä on pyytänyt Kansainliiton neuvoston koollekutsumista.

Saksan hallituksen päätös

Berlin, 31 toukok. (TASS). Saksan informatsionibyro lähettää Saksan hallituksen päätöksen viimeisten tapahtumien johdosta Espanjassa. Tiedoituksessa sanotaan, että Saksan edustajat sekaantumattomuuskomiteassa ovat saaneet ohjeet saattaa komitean puheenjohtajan tietoon virallisen selityksen panssarilaiva "Deutschlandin" kanssa sattuneesta selkkauksesta ja ilmoittamaan hänelle Saksan hallituksen seuraavan päätöksen:

"Saksan hallitus ei tule vast'edes osallistumaan kontrollisysteemiin eikä sekaantumattomuuskomitean työhön, kunnes ei tule luoduksi tehokkaita takeita sellaisten tapahtumien toistumista vastaan". Edelleen päätöksessä sanotaan, että "tasavaltalaisen Espanjan suhteen Saksan hallitus tulee toimimaan oman harkintansa mukaan. Sitäpaitsi se on antanut sotalaivoilleen määräyksen tämän tilanteen vallitessa torjua asevoimalla tasavaltalaisen Espanjan lentokoneiden ja sotalaivojen kaikkinaiset lähentelyt".

Grandin ilmoitus Edenille ja Wellsille

Lontoo, 31 toukok. (TASS). Lontoossa oleva Italian lähettiläs Grandi kävi tänään ulkoministerin Edenin, sekä sekaantumattomuuskomitean puheenjohtajan tehtäviä hoitavan Wellsin luona ja teki heille seuraavaan ilmoituksen: "Italian hallitus on päättänyt menetellä Saksan hallituksen tavoin, nimittäin — Italian hallitus ei tule vast'edes osallistumaan kontrollisysteemiin ja sekaantumattomuuskomitean työhön kunnes ei tule luoduksi täydellisiä takeita sellaisten tapahtumien toistumista vastaan, jollainen oli tapaus panssarilaiva "Deutschlandin" kanssa".

Levottomuutta Parisissa

Paris, 31 toukok. (TASS). Tietotoimisto Hawas tiedoittaa: "Parisissa levottomuudella saatiin tieto Almerian pommittamisesta saksalaisten sotalaivojen taholta. Hallitus otti heti yhteyden toisten asiaankiinnostuneiden, muunmuassa Englannin hallituksen kanssa. Blum otti vastaan Englannin lähettilään Philippsin".

Edelleen tietotoimisto osoittaa, että Parisissa saatujen tietojen mukaan, "saksalaisen panssarilaivan "Deutschlandin" olemista Ivizan saaren lähellä ei voida puolustaa kansainvälisen kontrollin toteuttamisen eikä tarvevarastojen täydentämisen tarpeella.

Balearin saaret ovat yhtäältä ranskalaisten laivojen kontrollin alla ja toisaalta Lontoon komitea on määritellyt useita satamia Alvirassa, joissa kansainvälistä kontrollia suorittavat saksalaiset laivat voivat ottaa polttoainetta ja ruokatarpeita. Lopuksi, ei ole vielä todettu, onko panssarilaiva "Deutschland" merisääntöjen mukaisesti varoittanut Balearin saarten viranomaisia aikomuksestaan ankkuroita Ivizan saaren lähelle. Lontoon komitea ryhtyy tarkastamaan faktoja, nimenomaan siltä kannalta, millaisessa olotilassa espanjalaiset lentokoneet heittivät pommeja saksalaiseen laivaan. On kuitenkin alleviivattava, että panssarilaiva "Deutschland" ei sillä hetkellä suorittanut minkäänlaisia kontrollitehtäviä". "Mikä koskee Espanjan hallituksen mahdollista vaatimusta Kansainliiton neuvoston ylimääräisen istunnon koollekutsumisesta, — lausuu Hawasin tietotoimisto, — niin Parisissa pidättyvästi suhtautuvat tällaiseen selkkaukseen, sillä perusteella, että Saksa ei ole enää edustettuna Genevessä, ja näin ollen tämä istunto ei voi antaa tarvittavaa tulosta."

Uzbekian taiteen dekaadin osanottajien vastaanotto Kremlissä

VASTAANOTTOTILAISUUDESSA TT. STALIN, MOLOTOV, KAGANOVITSH, VOROSHILOV, KALININ, MIKOJAN, TSHUBARJ, JEZHOV, ANTIPOV, IKRAMOV, HRUSCHEV JA KERZHENTSEV.

Toukokuun 31 päivän illalla puolueen ja hallituksen johtajat ottivat Kremlin Suuressa palatsissa vastaan Uzbekian taiteen dekaadin osanottajat. Täsmälleen kello 7 illalla saliin astuivat myrskyisten kunnianosoitusten vastaanottamina tt. STALIN, MOLOTOV, KAGANOVITSH, VOROSHILOV, KALININ, MIKOJAN, TSHUBARJ, JEZHOV, ANTIPOV.

Tilaisuuden avasi Taideasiain yleisliittolaisen komitean puheenjohtaja tov. P. M. KERZHENTSEV.

— Olemme tänään kokoontuneet — sanoi tov. Kerzhentsev — tervehtimään Uzbekian taiteen edustajia. Uzbekia varustaa maata mainioilla kankailla, puuvillalla ja muilla tavaroilla. Nyt Uzbekia on lahjoittanut meille jotakin muuta — ihanan taiteen. Moskovan taidetyöntekijät ovat onnellisia voidessaan merkitä Uzbekian taiteen suurenmoiset voitot.

Tov. Kerzhentsev kohottaa maljan vapaan, kukoistavan Uzbekian kunniaksi.

Tilaisuuteen osallistuneiden Moskovan kirjallisuus-, näyttelijä- ja musikaalisen yhteiskunnallisuuden edustajien ja dekaadin osanottajien myrskyisten suosionosoitusten vastaanottama Uzbekian SSR:n Sovnarkomin puheenjohtajan sijainen tov. Karimov sanoi, että se lämmin vastaanotto, joka dekaadin osanottajille Moskovassa järjestettiin, on Uzbekialle suuri ja riemuisa tapahtuma.

— Me olemme kiitollisuuden velassa saavutuksistamme — sanoi tov. Karimov — puolueelle, hallitukselle ja ensivuorossa toveri Stalinille.

Salissa puhkeaa kunnianosoituksen myrsky toveri Stalinin kunniaksi.

— Venäjän työväenluokka — jatkoi tov. Karimov — on johtanut meitä, on opettanut ja opettaa, miten on taisteltava uuden elämän ja uuden taiteen puolesta.

Kunnianosoitusten kaikuessa tov. Karimov julistaa:

— Maine ja kunnia kansan suurelle opettajalle ja kaikkien kansojen suuren perheen johtajalle!

Kunnia toveri Stalinille!

Tov. Karimovin jälkeen SSSR:n ansioitunut näyttelijä ordenisti Nemirovitsh-Dantshenko tervehti Uzbekian taiteen edustajia venäläisten teatteripiirien puolesta. Myrskyisten suosionosoitusten kaikuessa Nemirovitsh-Dantshenko kohottaa maljan tov. V. M. Molotovin kunniaksi.

Uzbekian SSR:n ansioitunut näyttelijätär Sara Ishanturajeva tervehti kokoontuneita Uzbekian kansan ja Uzbekian kaikkien taidetyöntekijöiden nimessä. Tov. Ishanturajeva muistuttaa, että ennen suurta Lokakuun revolutsiota Uzbekian kansa oli orjuudessa, eikä sillä ollut luomistyön iloa. Nainen oli orjuudessa. Nyt Uzbekia on kehittynyt hauskaksi, aurinkoiseksi tarhaksi.

— Me olemme onnellisia sen johdosta, että näytimme taiteemme saavutuksia Moskovassa — sanoi tov. Ishanturajeva. — Me tulemme raportteeraamaan kansallemme, että Uzbekian taiteelle aplodeerasi toveri Stalin. Ja lupaamme kohottaa taiteemme vielä korkeammalle.

Myrskyisän kunnianosoituksen vastaanottamana SSSR:n Sovnarkomin puheenjohtaja tov. Molotov tervehtii dekaadin osanottajia puolueen ja hallituksen nimessä. Tov. Molotov kohotti maljan Uzbekian kansan, Uzbekian kommunistisen puolueen ja sen johtajan tov. Ikramovin kunniaksi.

Mitä suurin menestys oli konsertilla, johon osallistuivat uzbekialaiset ja venäläiset näyttelijät, tässä luvussa Uzbekian filharmonian kansansoittimien ansamble Uzbekian ansioituneen taiteilijan Tohtasyn Dzhalilovin johdolla, Uzbekian SSR:n kansannäyttelijän Kari-Jakubov, SSSR:n kansannäyttelijätär Halima Nasyrova, näyttelijättäret Ljufti Sarymsakova ja Mukamara Turgunbajeva, Uzbekian musikaalisen teatterin balettiansamble ja Uzbekian SSR:n kansannäyttelijätär Tamara Hanum tamburistin, työnsankarin Usta Alim Kamilovin säestyksellä.

Konsertin toisessa osassa esiintyivät SSSR:n valtion Suuren teatterin taiteilijat Lemeshev, Pirogov, Stepanova, Kruglikova, Reisen ja Varsovassa ja Brüsselissä pidettyjen kilpailuiden voittajat Jakov Zak ja David Oistrach.

Lopuksi suurella menestyksellä esiintyi SSSR:n punalippuinen laulujen ja tanssien ansamble SSSR:n kansantaiteilijan professori Aleksandrovin johdolla.

Tilaisuus päättyi kansantansseihin ja lauluihin.

Lisäpääomasijoituksista Uzbekian SSR:n taiteen kehittämiseen

SSSR:n KANSANKOMISSAARIEN SOVETIN PÄÄTÖS

SSSR:n Kansankomissaarien Sovetti PÄÄTTÄÄ:

1. Suotuisimpien olosuhteiden luomiseksi Uzbekian musikaalisen teatterin, filharmonian ja muiden taidejärjestöjen työlle, vahvistaa rakennettavaksi

a) 3 milj. ruplaa maksava asuintalo taidetyöntekijöitä varten, alkaen rakennustyöt v. 1937 ja myöntäen varoja v. 1937 1 milj. ruplaa;

b) 4 milj. ruplaa maksava Uzbekian filharmonian huoneusto konserttisalineen ja harjoitushuoneustoineen, myöntäen v. 1937 1 milj. ruplaa.

c) 3 milj. ruplaa maksava huoneusto teatteri- ja taideopistoja varten, myöntäen v. 1937 1 milj. ruplaa.

2. Lisätä osoitettuja toimenpiteitä varten taideasiain yleisliittolaisen komitean pääomasijoitusrahastoa v. 1937 3 miljoonalla ruplalla, antaen nämä varat SSSR:n Sovnarkomin reservifondista.

SSSR:n KANSANKOMISSAARIEN SOVETIN PUHEENJOHTAJA
V. MOLOTOV.

SSSR:n SOVNARKOMIN ASIOIDENHOITAJA M. ARBUZOV.

Moskova, Kreml. Toukok. 31 p:nä 1937.

SSSR:n kansannäyttelijättären arvonimen antamisesta Uzbekian SSR:n ansioituneelle näyttelijättärelle Halima Nasyrovalle

SSSR:n TOIMEENPANEVAN KESKUSKOMITEAN PÄÄTÖS

SSSR:n Toimeenpaneva Keskuskomitea PÄÄTTÄÄ:

Antaa SSSR:n kansannäyttelijättären arvon Uzbekian ansioituneelle näyttelijättärelle Halima Nasyrovalle.

SSSR:n Toimeenpanevan Keskuskomitean puheenjohtaja
M. KALININ.

SSSR:n Toimeenpanevan Keskuskomitean v.t. sihteeri
I. UNSCHLICHT.

Moskova, Kreml.
Toukok. 31 p:nä 1937.

Tt. A. A. Karimovin ja K. Bereginin palkitsemisesta

SSSR:n TOIMEENPANEVAN KESKUSKOMITEAN PÄÄTÖS

SSSR:n Toimeenpaneva Keskuskomitea PÄÄTTÄÄ:

Menestyksellisestä työstä Uzbekian musikaalisen teatterin ja musikaalisten ansambleiden järjestämisestä palkita:

TYÖN PUNAISEN LIPUN ORDENILLA:

Abdulla Karimovitsh Karimovin — Uzbekian SSR:n Sovnarkomin puheenjohtajan sijaisen.

ORDENILLA "KUNNIAMERKKI"

Kurban Bereginin — Uzbekian KP(b):n kulttuurivalistusosaston johtajan.

SSSR:n Toimeenpanevan Keskuskomitean puheenjohtaja
M. KALININ.

SSSR:n Toimeenpanevan Keskuskomitean v.t. sihteeri
I. UNSCHLICHT.

Moskova, Kreml.
Toukok. 31 p:nä 1937.

KOMSOMOLSKOI RUADO PIDÄY PANNA UUTTU LADUO MYÖ MENEMÄH

Ei ammui loppiehes komsomolan Tsentraljonoin Komitietan plenum. Tämä plenum komsomolan i nuorizhon ruavos imeitsöy ottamah kaikkie nägyvimmän kohtan. VLKSM Tsentraljnoin Komitietan plenum, VKP(b) Tsentraljnoin Komitietan piätöksien pohjal opredeli net zaduatshat, kudamat tänäpäi seizotah komsomoljtsien ies.

Stalinskoin Konstitutsien elaijan pohjakse ottamine nosti rahvahan moizel polititsheskoih aktivnostih, kuduadu tähesäh vie emmo olluh nähnyh ni kus. Täh luguh luvettunu kuuluu i miän nuorizho. Elävembäh i parembi rubei matkuamah kaikkien miän muan organizatsieloin elaigu. Äijiä slozhnoimbat i leviembät tuldih miän ies olijat zaduatshat. I täspäi jo on selvy se, shto tämä ei voinnuh mennä miän nuorizhos siiritshi, kudai on miän partien ezmäine abulaine, i vedäy miän muan bespartiinoidu nuorizhua mugah.

Ollah-go valmehet miän komsomoljtsat valmehet vozgluavimah sovetskoin nuorizhon nouzu? VLKSM Tsentraljnoin Komitietan plenum ozutti, shto äijät miän muan komsomoljskoit organizatsiet ei olla omua ruaduo työtty uuttu ladua myö, toizin sanottunu hyö ei olla otettu oman ruavon pohjakse jälgimäizen VKP(b) Tsentraljnoin Komitietan reshenieloi, hyö ei ole mugavuttu uuzih ruado uslovieloih. Glavnoi viga, kudai meshaitshou miän komsomoljskoloil organizatsieloil ruadua on se, shto miän komsomoljskoit organizatsiet äijy löyhketäh, rauhoitutah niih dieloloih, kudamat hyö on suadu ruatukse. I tämän yhteydes hyö lievendetäh omat väit revoljutsionnois bojus.

Komsomolsjkoit organizatsiet ei ole luajittu kaikkie niidy vyvodoi VKP(b) Tsentraljnoin Komitietan reshenielois i tov. Stalinin zakljutshiteljnois sanas. No tämän yhteydes pidäy sanuo, shto siit ei ole ni miituttu ebälysty, shto miän vihamiehet trotskistat i toizet vihamiehet on pyrritty i tullah pyrgimäh komsomolan keskeh, shtobi tiä suaha vredie, ruaduo i suaha nuorizho omal puolel kiädymäh. Ei, ole ni miitustu ebälysty siit, shto miän komsomoljskolois organizatsielois on joukko semmoizie miehie, kudamat vreditah miän iellehpäi menemisty i pietetäh sidä kaikelleh.

I täspäi tulou se, shto VKP(b) Tsentraljnoin Komitietan resheniet i tov. Stalinin dokluadu tullah ottamah ylen suuri sija miän komsomoljskoloin organizatsieloin ruavos. Komsomoljskoloin organizatsieloin zaduatshu on siit, shtobi midä vai teriämbäh loppie rauhoittumine i löyhkämine siit midä on ruattu, i ruadua muga shtobi nähtä miän vihaniekku joga sijas kunna vai se oppiu tungie oman kärzän oli se hotj miittumis tahto uslovielois, libo miittuman tahto muaskan ual. Komsomoljtsil ei ole muudu sidä vuazhnoimbua zaduatshua kui oppie tundemah boljshevizmu, andau kazvaval polvel kommunistitsheskoi mirovozrenii (muailman katshondu kandu). Tämä zaduatshu on ylen slozhnoi i vuazhnoi. Lozungu boljshevizman tundemizes on azetettu VKP(b) Tsentraljnoin Komitietan jälgimäizes plenumas i tämä lozungu on komsomoljskoin ruavon kaikkie vuazhnoimbi zaduatshu, toizin sanottunu tämä on komsomoljskoin ruavon jyväine, kuspäi kazvetah uvvet jyvät — rahvas nuorizho, kudai on täydelleh uskolline miän Kommunistitsheskoil partiel, sen Tsentraljnoil Komitietal. Komsomoljskolois organizatsielois loppussah pidäy lyvvä sen kommunistitsheskoin, vospitateljnoin ruavon nedootsenku, kudai tähesäh on olluh i komsomoljskois ruavos, pidäy kiännös viijä loppussah, komsomoljskoi ruado pidäy työndiä uvvel lavul.

Sovietoin uuzih vyboroih valmistumine triebuitshou sidä, shtobi komsomoljskoit organizatsiet lujitettas yhteys rahvahan kera, nuorizhon kera. Shtobi ottua vyborat Soviettoih vastah hyvin — komsomoljskoloin organizatsieloin itshen pidäy enne tädä oma ruado panna demokratitsheskoin praktiikan ual, viijä kriitikkua i samokriitikkua ruavos, shtobi pestä net byrokratitsheskoin ruavon njualit omas itshespäi iäreh. Erähis kohtis komsomoljskoi aktiivu on tulluh byrokruatan moizekse i se on eronnuh bespartiinnois nuorizhospäi iäreh. Nämie kaikkie suurie nedostatkoi komsomoljskois ruavos ei nähty paikan piäl olijat partiinoit organizatsiet, libo hyö ei rukovodittu komsomoljskoloin organizatsieloin ruaduo i ei tietty kui komsomoljskoit organizatsiet ruatah.

VLKSM Tsentraljnoin Komitietan plenum 15 päivästä ijulänkuudu käski viijä komsomoljskoloin organizatsieloin vyborat joga sijas miän muas i ustanovi, shto vyboroin aigah pidäy olla tainoi golosovanii. Täl meroprijatiel on ylen suuri znatshenii komsomolan elaijas. Tämä tuou miän komsomoljskoloin organizatsieloin rukovoditeljoin ruavon nägyvih, nostau samokritiikan i kriitikan i vedäy uvvet joukot komsomoljskoin ruavon ohjuamizes, ajau iäreh miän komsomoljskolois organizatsieloispäi hapannuot i byrokraatu joukot, kudamat on erilleh miän nuorizhospäi, kudamat ei ole rukovodittu komsomoljskoidu ruaduo, a on aigu menetetty tyhjän paginoih.

Ylen suuri sija ruavos kyläs on komsomolal, no myö tiijemmö, shto se tähesäh on jiännyh ylen pahal kannal. I kyläs on ylen suuri joukko nuorizhuo, kudamat ei ole jovvuttu komsomolan kazvatuksen ual i tiä on juuri miän vihaniekoil kaikkie käis piettävämby kohtu, kus hyö voijah tuvva vredua miän sotsialistitsheskoil stroiteljstval. Äijis oblastilois, kylis i rajonois komsomoljstsoin lugu on mennyt vuon pienennyh. Tämä on ylen trevozhnoi signualu i se ozuttau sidä, kui miän komsomoljskoloin organizatsieloin rukovoditelät katshotah täh dieloh. Hyö vuvven aigah on annettu kymmenie sadoi protokoloi kus on iskljutshittu kymmenie i sadoi a sto toizis sijois, suurembis oblastilois tuhanzie komsomoljtsie. Tämä ozuttau, shto miän komsomoljskoloin organizatsieloin rukovoditelät ruadoh, kommunistitsheskoih kazvatukseh katshotah läbi sormien. Heidy nämät dielot ei trevozhita. Nengoine polozheenii iellehpäi ei voi jatkuo. Tämä tuo ylen suuren vredan partiel i komsomolal. Iellehpäi pidäy viijä dieluo muga, shtobi miän kolhozas, joga kolhozas olis komsomoljskoi organizatsie i päivy päiväl täs organizatsies komsomoljtsien lugu kazvas. No miän komsomoljskoloin organizatsieloin rukovoditeljoil on jiänyh tämä dielo, se ei znuatshi ni midä, hyö kazvun sijah voijah sada kundu komsomoljtsua iskljutshie komsomolaspäi heijän tiedämättäh i iskljutshimizen pritshinäkse pannah, shto hyö on rikottu sojuznoidu ustuavua.

Dielo ei sua nenga matkata. Vyborat ei olla loitton. Nygöi tovarishat komsomoljtsat pidäy ottuakseh dieloh käzih i opravdaija oma doverii miän kommunistitsheskoil partiel i sen Tsentraljnoin Komitietal. Davaikkua tovarishat komsomoljtsat ruadamah VKP(b) Tsentraljnoin Komitietan reshenieloin mugah i otammo net resheniet miän ruavos, miän ruavon piä zaduatshakse. Davai täytämmö VLKSM Tsentraljnoin Komitietan resheniet. Täl kaikel myö kazvatammo miän nuorizhoh kommunistitsheskoin duuhun i annammo hyvän otporan miän vihamiehil, kudamat tahtotah meshaija miän sotsialistitsheskoidu ruaduo.

Konstitutsion propaganda joukkojen kasvatuksen aseeksi

Toukokuun 26 ja 27 päivä koollaolleessa Tunkuan rajonin tpk:n pleenumissa käsiteltiin Karjalan Konstitutsion projektia. Tämän yhteydessä käytetyissä 22 puheenvuorossa tuotiin esille suuri joukko virheitä ja puutteellisuuksia sovettien työn eri aloilta ja paljastettiin kritiikin ja itsekritiikin mielessä kokonainen joukko sovettidemokratian rikkomistapauksia ja stalinilaisen maatalousarttelin sääntöjen vääristelytapauksia.

Karjalan Konstitutsioprojektin käsittely selsovettien pleenumeissa suoritettiin heikosti — muodollisesti. Nuottavaaran selsovetin (eikä Niikkananvaaran, kuten "Punaisessa Karjalassa" N:o 121 allekirjoittaneen antamassa puhelintiedossa oli virheellisesti mainittu — A. J.) pleenumissa ei Konstitutsioprojektin johdosta syntynyt minkäänlaista keskustelua. Samoin Tunkuan selsovetin pleenumi kuuli tov. Gusjevin selostuksen ja siinä kaikki. Kevättämäjärven selsovetin pleenumissa käytettiin vain 3 puheenvuoroa. Tämän lisäksi joukossa selsovetteja eivät kaikki pleenumin jäsenet ja kandidaatit olleet saapuvilla eikä pleenumien työhön vedetty laajoja kolhoosilaisjoukkoja.

Huonosti on selvitetty Karjalan Konstitutsioprojektia laajoille kolhoosilaisjoukoille, 8 kolhoosissa sitä ei ole vielä käsitelty ollenkaan. Esimerkiksi rajonin keskuksessa, Lehdon kolhoosissa sitä ei ole käsitelty.

Myöskin selsovettien puheenjohtajat ja rajonin tpk:n pleenumin jäsenet ovat heikosti tutkineet Karjalan Konstitutsioprojektin. Tätä osoitti Konstitutsioprojektista käyty keskustelu. Vain harva puheenvuorojen käyttäjä kajosi siihen, sivuuttaen sen eri pykälät ilman asiallista arvostelua, kelpaako tuo tai tämä pykälä sellaisenaan. Esimerkiksi valtiorakenteen ja vaalisysteemin kysymysten yhteydessä sivuutettiin kokonaan vaalinormit ym. tärkeät kysymykset.

Konstitutsion asettamia sovettikansalaisen velvollisuuksia ja oikeuksia propageerataan heikosti jokapäiväisen elämän esimerkkien valossa. Tätä käyttää luokkavihollinen hyväkseen. Kevättämäjärvellä uittoarttelеihin ei oteta mielellään venäläisiä työläisiä. Niikkananvaarassa otti eräs kansalainen lapsensa pois koulusta kun hänelle määrättiin internaattimaksut. Naisille ei anneta kaikissa kolhooseissa heille kuuluvia oikeuksia, helpompaa työtä ja heille kuuluvaa kuukauden lomaa ennen ja jälkeen synnytyksen jne. Konstitutsion selostusta ei ole yhdistetty elävän elämän esille tuomiin esimerkkeihin, eikä ole osattu kasvattaa näillä esimerkeillä joukkoja. Siksipä useissa tapauksissa selostustilaisuudet ovat jääneet ikäviksi hyödyttömiksi kolhoosilaisjoukkoja poistyöntäviksi tilaisuuksiksi. Yksilöagitatsio työpaikoilla ja asunnoissa on puuttunut kokonaan.

Konstitutsion käsittely aktivisoi joukkoja. Joukot alkavat vaativammin tarkkailla meitä johtajia, tämä on otettava vakavasti huomioon valmistautuessa tuleviin vaaleihin — puhui Nuottavaaran kolhoosin puheenjohtaja Judin.

Sovettien joukkotyössä on saatava aikaan todellinen käänne. Työtätekevien antamat nakaasit on täytettävä. Jokainen sovetin deputaatti ja sektsian jäsen on saatava aktiiviseen taisteluun Stalinilaisen Konstitutsion, maailman demokraattisimman Konstitutsion pohjalla sosialismin uusien voittojen puolesta.

A. Juntunen.

KARJALAN ASSR:n SOVNARKOMISSA

Metsätöiden kulusta Karellestrustissa

Toukokuun 22 p. v. 1937 Karjalan Sovnarkom on kuullut Matroosan mekanisoidun baasan tirehtöörin tov. Parikbergin ja Pjazhijevoselän baasan tirehtöörin tov. Fedotovin selostukset sekä Karellesin johtajan sijaisen tov. Itkinin apuselostuksen metsätöiden kulusta.

Päätöksessään Sovnarkom merkitsee, että vaikka on jo kulunut lähes puoli vuotta v. 1937, niin kuitenkin metsätyöplaani on täytetty epätyydyttävästi. Niinpä toukokuun 20 p. mennessä on koko trustin mitassa täytetty plaani hakkuussa 38,6 prosentilla, ajossa 44,9 prosentilla ja mekanisoidussa 27,6 prosentilla.

Erikseen otettuina Matroosan baasa on täyttänyt vuosiplaaninsa hakkuussa 31,6 ja ajossa 32,5 prosentilla ja Pjazhijevoselän baasa hakkuussa 29,8 ja ajossa 31,0 prosentilla.

Sovnarkom merkitsee, että plaanin tällaisen häpeällisen täyttämisen syinä ovat: "sesonkimaiset" ja mekanisoimisvastaiset mielialat metsätyöjärjestöjen joittenkin johtajien keskuudessa (Pjazhijevoselkä, Derevjannaja, Prääsän lespromhoosi), lespromhoosien ja mekanisoitujen baasojen tirehtöörien taitamattomuus yhdistää koko metsätyökompleksin (hakkuu, katkonta, lastaus, rakennustoiminta) täyttäminen, stahanovilaisen liikkeen heikko johtaminen, erikoisesti insinööriteknillisten työntekijäin taholta (Matroosan, Pjazhijevoselän, Derevjannajan, Pain, Latvan baasat), myöhään valmistautuminen talvi- ja kesämetsätöihin, metsässä olevien mekanismien taitamaton hyväksikäyttö (Matroosassa työskentelee 34 traktorista vain 25, Pjazhijevoselän baasa ei ole vielä ollenkaan ryhtynyt kesämetsätöihin), ja vihdoin eräänä syynä se, että metsään ei ole siirtynyt Karjalan Sovnarkomin vahvistamaa määrää työvoimaa.

Karjalan Sovnarkom, vahvistaen ehdottoman välttämättömäksi v. 1937 metsätyöplaanin täydellisen täyttämisen, on velvoittanut lespromhoosien ja mekanisoitujen baasojen tirehtöörit turvaamaan metsätöiden valmistelutöiden päättämisen asetettuihin määräaikoihin mennessä.

Sovnarkom on velvoittanut Karellesin johtajan sijaisen tov. Itkinin turvaamaan kaikkien mekanisoitujen metsätyöpunktien keskeytymättömän varustelun traktorien ja liikkuvan kaluston varaosilla, ottaen huomioon kulussa olevien osien nopean kulumisen kesäkäytössä.

Todeten sen, että varsinkin kesämetsätyökauden aikana metsätyömaiden hakkaajien ja ajajien tuhansikkoliike on laskenut, Karjalan Sovnarkom on velvoittanut lespromhoosien ja mekanisoitujen baasojen tirehtöörit kehittämään työn metsätyöläisten ja koneiden kuljettajien joukkovetämiseksi tuhansikkojen ja kymmentuhansikkojen liikkeeseen sekä saavuttamaan työntuottavaiden kohottamisen ja erikoisesti jyrkästi kohottamaan mekanismien tuottavaisuutta. Edelleen Sovnarkom on velvoittanut lespromhoosien ja mekanisoitujen baasojen tirehtöörit parantamaan koneiden kuljettajien kulttuuri- ja elinpalvelusta, organisoimaan heidän teknillisen opiskelunsa, poistamaan vastuuttomuuden, kiinnittämällä koneen ja traktorin visseille ajureille ja traktoristeille, tehden lopun traktoristien ja autonajurien vaihtuvaisuudesta. Sitä mukaa, kun vakituiset työläiset vapautuvat uitoista, on komplektoitava brigadeja niiden lähettämiseksi kesämetsätöihin.

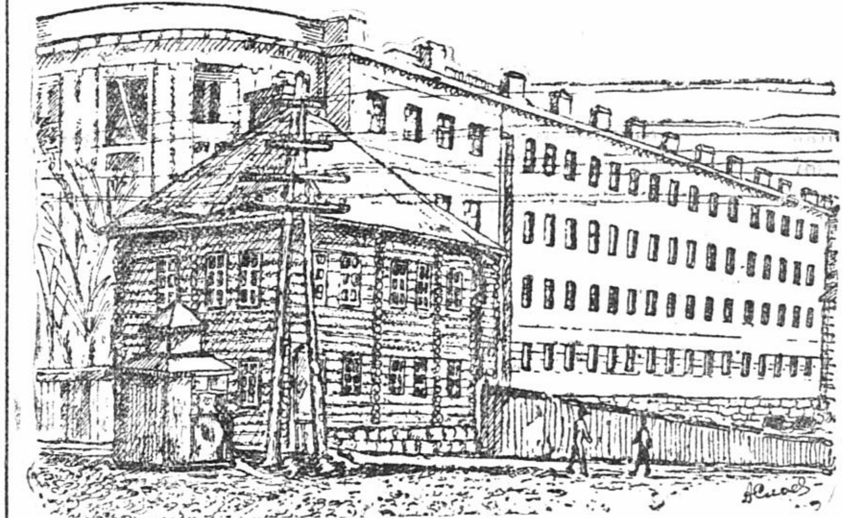
Sovnarkom on velvoittanut rajonien tpk:t osoittamaan kaikinpuolista apua lespromhooseille ja mekanisoiduille punkteille kesäkauden hakkuu- ja ajotöiden suorittamisessa, kehittäen laajaksi joukkoluontoisen sovettityön metsässä, turvaamalla metsätyöläisten palveluksessa olevien epäkohtien poistamisen.

Ottaen huomioon sen, että useat kolhoosit ja lespromhoosit eivät ole täyttäneet v.v. 1936/37 metsätöissä ottamiaan sitoumuksia, Sovnarkom on velvoittanut rajonien tpk:n puheenjohtajat ja lespromhoosien tirehtöörit tarkastamaan täyttämättä jättämisen syyt ja laatimaan toimenpiteet sopimuksien täyttämiseksi kesäkaudella.

Karjalan ASSR:n Valistusasiain kk ja Terveysasiain kk on velvoitettu ja Metsä- ja uittotyöläisten ammattiliiton aluekomitean tehtäväksi annettu parantaa metsätöissä olevien työläisten palvelusta.

Karjalan Sovnarkom on varoittanut Matroosan baasan tirehtööriä (tov. Parikberg) ja Pjazhijevoselän baasan tirehtööriä (tov. Fedotov) siitä, että v. 1937 metsätyöplaanin ja tämän päätöksen täyttämättä jättäminen aiheuttaa oikeudelliseen edesvastuuseen saattamisen tärkeimmän valtion tehtävän hajalle laskemisesta.

Päätöksessään Karjalan ASSR:n Sovnarkom on antanut metsätyöjärjestöille ym. järjestöille konkreettiset tehtävät tilanteen korjaamiseksi metsätöissä. Tämän päätöksen realisointi on paikkakunnilla turvattava. Tällä turvataan metsätyöplaanin aikanaan täyttö kesäkaudella ja luodaan ehdot koko vuoden plaanin menestykselliselle täytölle.

Vanhaa, häviävää ja uutta nousevaa Petroskoita. Rakenteilla oleva kunnallishotelli. Piirtänyt A. Slojev 15-vuotias.

Professori K. L. BAJEV

EKSKURSSI MAAILMANKAIKKEUTEEN

MITÄ MOSKOVAN PLANETARIO MEILLE NÄYTTÄÄ

Poiketkaamme Planetarion taloon, joka sijaitsee Sadovo-Kudrinskajan kadun varrella Moskovassa.

Demonstratsiosalissa näemme päämme päällä kupoolinmuotoisen, kankaan peittämän katon; keskellä salia on suuri aparaatti, jota nimitetään "Planetarioksi". Sillä on sangen monimutkainen rakenne, jonka takia se voi antaa salin kattoon täydellisen kuvan taivaasta. Kun valo sammuu salissa ja aparaatti pannaan käyntiin, niin yllämme syttyy kirkas, tähtien peittämä keinotekoinen "sähkötaivas". Planetario näyttää meille taivaan aivan sellaisena, kuin me näemme sen kirkkaana, tähtirikkaana yönä meidän pohjoisella pallonpuoliskollamme. Se näyttää myöskin taivaan, joka ulottuu Maan eteläisen pallonpuoliskon ylitse, jonka tähtiä me emme koskaan näe.

Luennoitsija panee käyntiin yhden moottorin, ja tähdet alkavat tehdä **näennäisen** vuorokausittaisen liikkeensä, s.o. liikkeen, jonka me näemme aina todellisella taivaalla. Luennoitsija panee käyntiin toisen moottorin ja muutaman minuutin kuluttua tapahtuu tähtien näennäinen vuosittainen liike.

Planetariossa aika on "lyhennetty": vuorokaudet (siis 24 tuntia) siellä kestävät vain 4 minuuttia tai vieläpä 1 minuutin; vuosi (365 ¼ päivää) kestää siellä myöskin 4 minuuttia tai 1 minuutin. Kaikki taivaalla nähtävät liikkeet voidaan Planetarion kupolissa nähdä 1 illassa ja vieläpä 1 tunnissa.

Katsojalle, joka tekee havaintoja näistä liikkeistä näin nopeassa tahdissa, alkaa muodostua käsitys, että koko kupoli siihen ikäänkuin kiinnitettyine tähtineen todella kiertää ympäri.

Aparaatti "Planetario" kopioi niin hyvin Auringon, Kuun ja planeettojen **näennäisen liikkeen**, että näyttäisi, että Maa seisoo liikkumattomana maailman keskellä, ja kaikki planeetat, Aurinkokin, tähdet kulkevat Maan ympäri. Muutamille katsojille nousee eteen kysymys: "Mikähän se minkäkin ympäri kiertää? Aurinkoko Maan ympäri vai Maa Auringon ympäri?" Mutta kun luennoitsija sitten antaa täyden valon, niin hämmästynyt katsoja näkee, että kupoli ei pyörikään, mutta pyörii aparaatti.

Me emme huomaa aparaatin pyörimistä, meistä **näyttää**, että tähdet on kiinnitetty kankaan peittämään kupoliin, joka kiertää ympäri yhdessä niiden kanssa. Siinä meidän aistimme johdetaan harhaan.

Tieteellä on aivan kumoamattomia tietoja siitä, että Maa kiertää vuorokaudessa akselinsa ympäri ja että Maa kiertää vuodessa (365 ¼ päivässä) Auringon ympäri.

Mutta meistä näyttää, että Aurinko kulkee ympäri taivaanlakea, että taivas tähtineen kiertää Maan ympäri, mutta Maa seisoo aivan liikkumattomana. Juttu on siinä, että me emme huomaa, emme voi nähdä Maamme kiertokulkua Auringon ympäri, niinkuin emme voi nähdä myöskään sen vuorokausittaista kiertokulkua oman akselinsa ympäri. Yhdessä Maan kanssa ja kaikkien niiden esineiden kanssa, joita Maan päällä on, me teemme tämän saman kiertokulun. Ja kun meitä ympäröivät esineet tekevät aivan saman liikkeen kuin mekin, niin me emme huomaa tätä liikettä. Sellaisiahan meidän aistimme ovat. Todellakin, kun katsomme liikkuvan junan ikkunasta, niin eikö meistä näytä, että me itse ja kaikki vaunussa olevat esineet olemme liikkumatta, mutta kiskot, radat, maantiet, pellot ja talot juoksevat meitä vastaan ja pakenevat yhä kauemmaksi ja kauemmaksi taaksepäin?

Istuessamme junassa **me emme näe** omaa liikkumistamme, mutta näemme sen liikkeen, joka **meistä näyttää** tapahtuvan junan ympärillä olevassa maisemassa, joka **ei** osallistu meidän liikkeeseemme ja meidän junaamme nähden pysyy liikkumattomana.

Kuvaten ainoastaan tähtien **näennäistä** liikettä eikä niiden **todellista** liikettä, Planetario osoittaa meille havainnollisesti, että nämä näennäiset liikkeet eivät ole mitään muuta kuin aistiemme pettämistä. Planetario opettaa monet tulemaan täydellisesti uskomaan sen, että niinkutsuttu "silminnähtävä" saa monet vakuutetuiksi siitä, että on välttämätöntä välittömien aistimuksien tieteellinen tarkistus.

NÄENNÄISESTÄ JA TODELLISUUDESTA

Tähdet näyttävät olevan aivan kuin pallonmuotoiseen taivaanlakeen kiinnitettyjä kirkkaita itsetuikkivia pisteitä. "Taivas" meidän päämme päällä näyttää meistä aina — niin päivällä kuin yölläkin — siniseltä pallonpuoliskolta, joka laskeutuu tasaiseen maanpintaan. Yöllä tämä pallonpuolisko on tumma ja se on täynnä kauniita tähtikuvioita; päivällä sillä on erilaisia värivivahduksia, etupäässä tummansinisiä ja vaaleansinisiä.

Mutta miksi taivaanlaki näyttää meistä juuri pallonmuotoiselta? Tämän tosiasian selvittäminen on sangen yksinkertaista: meidän silmämme eivät näe ollenkaan ilmahiukkasia, jotka päivällä heijastavat pääasiassa tummansinisiä ja vaaleansinisiä säteitä; sentähden meistä alkaa näyttää, että kaikki nämä hiukkaset ovat **yhtä etäällä** meidän silmistämme, siis että ne ovat jonkun suuren pallonpuoliskon pinnalla, mutta meidän silmämme ovat sen keskellä. Kas minkä takia taivas meistä näyttää puolipallolta, joka on värjätty tummansiniseksi ja vaaleansiniseksi. **Mutta todellisuudessa** ei ole olemassa mitään "taivasta", ei mikään pallonpuolisko kohoa päämme ylle, ja kaikki tuollaiset vaikutelmat ovat — paljasta aistiemme pettämistä, jotka, kuten tunnettua, ovat sangen ja sangen epätäydelliset.

Öisin, kun taivaan peittävät kirkkaasti ja heikosti tuikkivat tähdet, meidän silmämme näkee loistavia, säteileviä pisteitä — tähtiä, mutta silmämme eivät voi määritellä, mitkä näistä pisteistä ovat meistä lähempänä, mitkä kauempana. Kaikki tähdet näyttävät meistä olevan **yhtä** kaukana, ikäänkuin jonkun tumman pallonpuoliskon pinnalla. Tämä on myöskin aistien pettämistä, mikä syntyy sen johdosta, että kaikki tähdet ovat tavattoman kaukana meistä. Tähtien etäisyys Maasta ja niiden etäisyys toisistaan **ei** tietenkään ole samallainen, mutta kaikki tähdet, vieläpä Maata lähimpänä olevatkin, ovat meistä niin suunnattoman kaukana, että meidän silmämme eivät voi eroittaa niiden etäisyyttä.

Tällaiset vaikutelmat **johtivat** jo kaukaisessa **muinaisuudessa** johtopäätökseen, että näennäinen tummansininen tai vaaleansininen taivas on "kiinteä", se on toisin sanoen, taivas on Maahan nojautuva kiinteä pallonpuolisko, johon tähdet on kiinnitetty ja jota pitkin Kuu ja Aurinko liikkuvat. Näin ajattelivat assyrialaiset, babylonialaiset, egyptiläiset, muinaiset kreikkalaiset ja roomalaiset.

He tutkivat tähtien **näennäistä** liikettä ja keräsivät sangen paljon havainnollisia tietoja. Mutta he eivät päässeet ymmärtämään maailmanrakenteen **todellisia** perusteita.

GEOSENTRINEN SYSTEEMI

Muinaiskreikkalainen tiedemies **Aristoteles**, joka eli IV vuosisadalla ennen meidän ajanlaskuamme, teki kaikista näistä havainnoista systeemin.

Tämä tiedemies keksi niinkutsutun maailmanrakenteen geosentrisen systeemin, se on systeemin, jonka mukaan **maailman keskellä** on liikkumaton, pallonmuotoinen Maa (ge — kreikaksi merkitseekin Maa). Aristoteleen mielipiteen mukaan Maan ympärillä on toinen toisensa päällä 8 kiinteätä taivaanpiiriä (jotka ovat ikäänkuin 8 pallon kalvoa, jotka ovat toinen toisensa sisällä). Kaikkein läheisimpään taivaanpiiriin on kiinnitetty Kuu, seuraavaan — Aurinko, muihin taivaanpiireihin — planeetat. Aristoteleen opissa on viimeisenä taivaanpiirinä kiintotähtien piiri, johon maailmankaikkeus loppuu. Tämän piirin takana elää jumalallinen olento, "ikiliikkuja", joka panee liikkeelle kaikki 8 taivaanpiiriä, jotka kiertävät Maan ympäri. Näin opetti Aristoteles.

Aristoteleen geosentrisen systeemin jatkuva muokkaus saatiin kreikkalaisen astronomin **Ptolemaioksen** teoksissa. Ptolemaios eli II vuosisadalla ennen meidän ajanlaskuamme.

Aristoteleen ja Ptolemaioksen katsantokannat hallitsivat maailmaa horjumattomasti melkein kaksi tuhatta vuotta. Heidän oppinsa siitä, että Maa on maailmankaikkeuden keskellä, miellytti kovasti kirkkoa, ja jumaluusoppineet ovat sangen ahkerasti ponnistelleet, suojellakseen tätä oppia kaikellaisilta yrityksiltä muuttaa sitä, varsinkin keskiaikana.

Siitä huolimatta, että Aristoteles oli "pakana", kirkko julisti hänet kiistämättömäksi auktoriteetiksi ja hänen oppinsa maailmankaikkeudesta — erehtymättömäksi ja vainosi julmasti jokaista, joka uskalsi väittää tämän opin valheeksi.

KIRKON SUOJASSA

Mutta miksi kirkko on niin mustasukkaisesti suojellut Aristoteleen geosentristä maailmansysteemiä? Miksi se on niin raivokkaasti hyökännyt jokaisen kimppuun, joka on yrittänyt antaa tieteelle jatkuvan kehityksen, viedä sitä eteenpäin?

Tähän kysymykseen on sangen helppo vastata. Aristoteleen maailmansysteemi oli ikäänkuin perustuksena kaikille biblian ja evankeliumin saduille ja ihmeille.

Aristoteleen maailmanrakenne jätti "vapaaksi" kaiken avaruuden taivaanpiirin ulkopuolella. Ja kirkko "asutti" tämän avaruuden kaikenlaisilla "taivaan voimilla": enkeleillä, autuailla taivaanasukkailla, vanhurskaiden sieluilla jne. Niiden ainoana huolena oli havaintojen tekeminen Maasta ja sen asukkaista ja niiden "hallitseminen", sillä Aristoteleen mukaan Maa oli maailman keskus.

Kirkko lupasi antaa taivaassa onnen kaikille työtätekeville ja sorretuille, jos he vaan kantavat nurkumatta Maan päällä kaikki kärsimyksensä rikkaiden hyödyksi. "Taivaan" ja Maan välillä "tapahtui" mitä vilkkaimpia "yhteyksiä". Jumala lensi Maan päälle Marian luokse ja lahjoitti hänelle pojan — kristuksen; kristus-jumala tuli Maan päälle erikoisesti lunastaakseen ihmisten synnit. Sitten hän nousi ylös taivaaseen. Jesus Natsarealainen pysäytti Auringon, silloin kun halusi. Mooses, joka kapusi Siinain korkealle vuorelle, tuli niin "lähelle" taivasta, että viisaasti sai "kädestä käteen" jumalalta pyhät taulut jne. jnp.

Mitä jää jälelle kaikista näistä taruista, kun taivasta yleensä ei ole olemassa, vaan on ääretön avaruus, joka on täynnä lukemattomia maailmoita, joiden keskellä Maa häviää aivan mitättömäksi hiekkajyväksi?

Minne panna jumalat ja kaikenlaiset taivaanasukkaat? Minne järjestää haudantakainen "onnellinen" elämä sorretuille palkkioksi julmasta riistosta ja sorrosta maan päällä?

Kaikki "ihmeet" ja mielikuvitukset, joista uskonto onkin vain kokoonpantu, luhistuvat, kun vähänkin horjutetaan Aristoteleen geosentralisen opin perusteita.

Kas minkä takia kirkko on näin lujasti pitänyt kiinni tästä väärästä, perinpohjaisesti valheellisesta opista.

Kas minkä takia kirkko pelaa ehdottomasti taantumuksellista roolia astronomiassa aivan samoin, kuin se pelaa kaikilla muillakin tieteen ja yhteiskunnallisen elämän aloilla. Se on kaikenlaisen seisahdustilan ja sivistymättömyyden luotettava tuki. Sillä kaikenlainen uskonto voi nojautua ainoastaan sivistymättömyyteen.

* * *

XV vuosisata oli käänteenä Europan kansojen historiassa. Se oli käänteenä myöskin taivastieteessä — astronomiassa.

Kauppakapitaalin voimakas kehitys vaati laajempia kauppayhteyksiä. Kauppiaat alkoivat silmäillä yhä kaukaisempia ja kaukaisempia maankolkkia. Kultaa ja kaikenlaisia arvokkaita raaka-aineita etsiessään ja hakiessaan markkinoita tavaroidensa myymiseksi he pyrkivät pääsemään siihen saakka tuntemattomille alueille. Kehittyi merenkulku. Kaukaisilla meriretkillä täytyi osata tarkemmin päästä selville tähtien liikkeestä. Syntyi **tarve** astronomisista välineistä. Siihen aikaan Kolumbuksen, Magalhaesin ja muiden uskalikkojen — merenkulkijoiden ja löytöretkeilijöiden — retket heille itselleenkin odottamatta antoivat kumoamattomia todistuksia Maan pallonmuotoisuudesta.

Yhteiskunnallis-taloudellinen elämä sai laajan vauhdin ja antoi uusia, valtavia ja järkähtämättömiä sysäyksiä tieteen kehitykselle. Ja tiede nosti esiin omat suuret revolutsioneerinsä. Ilmestyy **Nikolai Kopernikus** (v.v. 1473—1543), joka ei usko oppiin, että Maa on liikkumattomana maailman keskellä.

HELIOSENTRINEN SYSTEEMI

Kopernikus toi ilmi siihen aikaan tavattoman rohkean, räikeän ajatuksen, että itse Maa pyörii Auringon ympäri, ja hän pani alulle uuden tieteellisen **heliosentrisen maailmansysteemin** (helios — kreikaksi Aurinko). Ottaen lähtökohdaksi tämän heliosentrisen opin, hän antaa selityksen siihen mennessä arvoitukselliselle planeettojen liikkeelle.

Jo sangen kaukaisessa muinaisuudessa ihmiset havaitsivat, että samalla kun kaikki tähdet eivät muuta keskinäistä sijaitsemispaikkaansa taivaalla ja näyttävät olevan ikäänkuin ainiaaksi kiinnitettyjä taivaanlakeen, on muutamia tähtiä (aluksi havaittiin viisi tällaista tähteä), jotka siirtyvät paikasta toiseen, ilmestyvät milloin missäkin tähtisikeriössä, milloin liikkuvat oikealta vasemmalle, milloin vasemmalta oikealle. Näitä tähtiä nimitettiin planeetoiksi, mikä kreikaksi merkitsee "kiertotähdet".

Ei Aristoteles, ei Ptolemaios, eivätkä muutkaan heidän seuraajansa voineet selvittää tyydyttävästi geosentristen maailmankatsomustensa pohjalla näiden planeettojen käsittämättömiä liikkeitä.

Kopernikus ratkaisi heti tämän kysymyksen luomansa heliosentrisen systeemin pohjalla. Hän totesi, että Maa ja planeetat muodostavat aurinkosysteemin, että Aurinko on keskus, jonka ympäri ne kiertävät. Maa kiertää Auringon ympäri määrätyllä nopeudella. Planeetat, jotka ovat **eri etäisyydellä** Auringosta, kiertävät Auringon ympäri **erilaisella nopeudella.** On selvää, että kiertäessään Auringon ympäri Maa "pääsee edelle" planeetoista, jotka liikkuvat hitaammin ja ovat kauempana Auringosta ja sentähden tekevät pitemmän kiertokulun taivaalla[1]. Toiselta puolen se "jää jälkeen" planeetoista, jotka kiertävät nopeammin Auringon ympäri. Vaikka emme huomaakaan Maamme kiertämistä Auringon ympäri, niin me kuitenkin näemme sen "heijastuksen" niissä "solmuissa", joita muut planeetat tekevät taivaalla.

Mutta Kopernikus otti vielä yhden tavattoman rohkean askeleen; hän oletti, että **Maamme ei liiku ainoastaan Auringon ympäri vuoden aikana, vaan pyörii myöskin akselinsa ympäri 24 tunnissa** (vuorokaudessa). Kopernikus selitti, että Maan kiertäessä akselin ympäri vaihtuu päivä ja yö ja että koko taivaanlaki näyttää "kiertävän".

[1]) Tiellä, jota planeetat kiertävät Auringon ympäri, on hieman pitkulaisen ympyrän muoto ja sitä nimitetään kiertoradaksi. Planeettojen kiertoradan **suuruus riippuu niiden etäisyydestä Auringosta.**

Huomattavaa oli vielä sekin, että Kopernikus kirjassaan "Taivaankappaleiden kiertokulusta", joka ilmestyi vuonna 1543, osasi todella nerokkaalla menetelmällä määritellä jokaisen planeetan suhteellisen etäisyyden Auringosta. Ottaen yksiköksi Maan etäisyyden Auringosta, Kopernikus keksi, että planeetat sijaitsevat Auringon ympärillä tällaisessa järjestyksessä: kaikkein lähimpänä Aurinkoa on Merkurius, sitten — Venus, Maa, Mars, Jupiter, Saturnus. On mainittava, että Kopernikus ei tuntenut Maan etäisyyttä Auringosta. Siihen aikaan katsottiin (sen hyväksyi myöskin Kopernikus), että Maan etäisyys Auringosta on vain 1.210 maansädettä[1]), kun todellisuudessa Maan etäisyys Auringosta on 23.440 maansädettä. Siis Kopernikus ei tietänyt aivan tarkkaan planeettamaailmamme suuruuksia. Siitä huolimatta hän aavisti maailmankaikkeuden suuruuksista, joita meidän mielikuvituksemme ei käsittänyt. Teoksessaan hän todistaa, että Maa on **mitättömän pieni** kiintotähtien piiriin. Tämän johtopäätöksen hän asettaa todistukseksi sitä vastaan, että Maa on liikkumattomana maailman keskellä. "Katsotaan, — sanoi hän, että Maa on maailmankaikkeuden keskellä, ja päästään naurettavan vastakkaiseen mielipiteeseen; mutta — mistäpä me tietäisimme, että Maa on liikkumaton ja taivaanlaki kiertää? Kun ottaa huomioon taivaankappaleiden äärettömän etäisyyden, niin on vaikeata käsittää, että ne voisivat piirtää niin äärettömän suuren ympyrän vain 24 tunnissa. Ja sitten, miksi äärettömän maailmankaikkeuden pitäisi kiertää mitättömän pienen Maan ympäri?"

Kopernikuksen oppi ei tietenkään tehnyt heti, vaan vähitellen mitä suurimman kumouksen katsantokannoissa meitä ympäröivään maailmaan nähden. Kun käsitettiin, että Maamme on vain mitättömän pieni planeetta, joka kiertää Auringon ympäri, niin erään historioitsijan lausunnon mukaan ei heti alettu tajuta, että kaikki historialliset tapahtumat ovat poistuneet pääkaupungin teatterin näyttämöltä ja siirtyneet toisarvoiselle maalaisnäyttämölle. Tuli selväksi, että ihminen ei ole ollenkaan "luomisen kruunu", niinkuin Maakaan ei ole maailmankaikkeuden keskus, vaan vaatimaton sangen pieni pimeä pallo.

KIRKON PIMEYDEN RUHTINAIDEN HYÖKKÄYS TIEDETTÄ VASTAAN

Kopernikuksen kirjaa, jota tämä suuri tiedemies teki 40 vuotta, lukivat ja ymmärsivät vain harvat spesialistit —

[1]) Maansäteeksi nimitetään lyhintä etäisyyttä (suoraa linjaa) Maan keskipistestä sen pinnalle.

Taistelevien jumalattomien liiton orgkomitea nukkuu

Vuosikausiin ei Tunkuan rajonissa ole kiinnitetty minkäänlaista huomiota uskonnonvastaiseen propagandaan ja tätä työtä johtavat rajonin keskuselimetkin lakkasivat olemasta. Nyt on rajoniin joku aika sitten perustettu NKP(b):n rajonikomitean taholta 3-henkinen Taistelevien jumalattomien liiton orgkomitea järjestämään uskonnonvastaista propagandaa rajonissa. Orgkomiteaan kuuluvat tt. **J. Antipin, Pellinen** ja **P. Kondradjev**, mutta tähän mennessä he eivät ole saaneet "virallista" ilmoitusta rajonikomitealta, että heidät on valittu johtamaan uskonnonvastaista propagandaa rajonissa, että heidän tehtävänään on Taistelevien jumalattomien liiton perusjärjestöjen organisoinnin johtaminen rajonissa. Tähän asti ovatkin orgkomitean jäsenet olleet toimettomina.

Samaan aikaan on Nuorisoliiton rajonikomitea omaa linjaansa jo toukokuun 23 p. mennessä registeröinyt yli 200 Taistelevien jumalattomien liiton jäseneksi haluavaa ja suorittanut 12 perusjärjestön perustamisen, mutta Taistelevien jumalattomien liiton orgkomitea on tästä kaikesta sivussa.

Pappien ja uskonnollisten lahkojen johtajien voimistuneesta työstä on rajonissa kylliksi esimerkkejä. Kesäjärvellä on nuori tyttö, kolhoosin karjafarmin hoitaja vedetty pappien taholta lukemaan vanhoille lukutaidottomille naisille raamattua. Tunkualla Vasiljeva Fedossa järjestää uskonnollisia menoja kotonaan, on kerännyt asuntoonsa entisen Tunkuan kirkon välineet, kun kirkko aikanaan kylän väen vaatimuksesta muutettiin klubiksi. Näillä välineillä hän harjoittaa myös keinottelua, kerää "muistelijaista" ym.

Nuorisoliiton rajonikomitean politopiskeluosaston johtaja tov. Vlasov ei tiedä miten järjestää Taistelevien jumalattomien liiton perusjärjestön työ.

A. J.

Opettaja jarruttaa uskonnonvastaista työtä oppilaiden keskuudessa

Jo useiden vuosien ajan on Repolan rajonissa jopa johtavienkin työntekijäin ajatuksiin syöpynyt sellainen käsitys, ettei muka rajonin työtätekevien keskuudessa olisi enää uskonnollisia harhaluuloja. Tämä on kuitenkin aivan väärin ja hyvin vaarallinen johtopäätös. Tätä vahvistavat seuraavat tuoreimmat tapaukset. Väenlaskun aikana tapahtui mm. sellaista, että eräät ihmiset kirjoittivat itsensä uskovaisiksi toisten pakoituksesta. Kiimavaarassa asuu eräs Puuta. Hän suorittaa hyvin ovelasti törkeää sovettivastaista työtä uskonnon varjolla. Tähän Puutan vastavallankumoukselliseen toimintaan eivät selsovetin puolue- ja sovettielimet kiinnitä mitään huomiota. He näkevät Stalinilaisesta Konstitutsiosta vain sen kohdan, jossa puhutaan uskonnollisten kulttien harjoittamisen vapaudesta.

Luokkavihollinen yrittää uskonnollisten ennakkoluulojen avulla tunkeutua sovettikouluun. Tämä edellyttää, että opettajat opetustyössään huomioisivat myöskin uskonnonvastaisen työn. Kuitenkin kouluissamme löytyy vielä opettajia, jotka asettuvat jarruttamaan taistelua luokkavihollisen yrityksiä vastaan, vaikuttaa lapsiin uskonnon varjolla. Repolan vajaakeskikoulussa on opettajana jokin **Krasnov.** Kun hänelle puhuttiin uskonnonvastaisen työn välttämättömyydestä oppilaiden keskuudessa, vastasi hän, ettei sitä muka tarvitse tehdä, koska lapset eivät tiedä uskonnosta mitään! Tällaisella menettelyllään Krasnov asiallisesti auttaa luokkavihollista. Opettaja Krasnovin työssä on myöskin muita hyvin vakavia puutteita ja virheitä, jotka oikeuttavat asettamaan kysymyksen siitä, kelpaako Krasnov ensinkään sovettikoulun opettajaksi ja miksi Narkomproosi on hänet lähettänyt opettajan tehtävään, vaikka on ollut hyvin tietoinen siitä, että Krasnov on kelvoton sitä tekemään.

P. K.

Poppamummon petkutettavana

Vuonna 1934 päätti Irja Jansson Karjalan opettajaopiston ja lähetettiin opettajaksi Tunkuan koululle. Täällä meni Irja naimisiin ja vuonna 1936 syntyi hänelle lapsi, tyttö, tuollainen pieni palleroinen, jota Irja rakasti rajattomasti.

Kului muutama kuukausi ja Irjan lapsi oli rauhallinen. Mutta sitten se alkoi jostain syystä öisin itkeä, eikä äiti saanut sitä millään rauhoittumaan. Näin jatkui useita vuorokausia. Lapsella oli sisäisiä kipuja.

Eräänä päivänä työntyi Irjan tupaan kylässä elävä poppamummo Mironova, joka levittelee uskonnollisia juttuja kylän tietämättömän väestön keskuudessa. Akka loihe lausumaan:

— Lapsellahan on selässä harjakset. Ne pitää kylvettää pois.

Enempää ajattelematta Irja antoi lapsen poppamummolle, joka meni lapsen kanssa saunaan. Kuumassa saunassa lapsi, kun sitä oli useita kertoja kylvetetty, lopulta väsyi ja nukkui. Tästä sai aiheen Mironova selittää, että muka hänen uskonnolliset toimenpiteensä olivat parantaneet tytön.

Mikä tässä asiassa on huonointa, on se, että myöskin Irja, sovettikoulun opettaja antoi Mironovan pettää itseään. Nyt Mironova levittelee kylässä juttuja, että "jumala on olemassa".

A. J.

Kun ei ole uskonnonvastaista propagandaa

Seesjärven rajonissa jo vuosia sitten kylien väestön päätöksillä on enin osa kirkoista muutettu klubihuoneustoiksi. Kuitenkin Paatenen Pogostalla, rajonin keskuksen äärellä, toimii vielä kirkko, harjoittaen ihmisten pettämistä uskonnollisilla ennakkoluuloilla. Kirkon pappi järjestää kaikenlaisina uskonnollisina merkkipäivinä kirkossa seremonioitaan, kulkee kylässä talosta taloon kutsuen kirkkoon ihmisiä. Viimeksi toukokuun 22 päivänä vietettiin Pogostan kylässä "Miikkulan päivää".

Kylässä ei ole pitkään aikaan tehty minkäänlaista uskonnonvastaista työtä. Papit sovettivastaisella toiminnallaan saavat paljon pahaa aikaan. Toukokuun 22 päivänä, kiireimpänä kylvöaikana — kolhoosin kylvötöissä on vielä repeämä — ei kolhoosin pelloilla ollut töissä naisista muita kuin 60-vuotias Sakkojeva, joka koko kevään on ahkerasti työskennellyt uutismaan raivauksessa. Enemmistö kolhoosin naisista käveli parhaimpiin vaatteisiin pukeutuneina kyläilemässä, osallistuen pappien pimityspäivän viettoon.

Tämä esimerkki puhuu selvää kieltä siitä, että kun me olemme toimettomia niin luokkavihollinen saa rauhassa harjoittaa likaista työtään. Kokonaan väärin on myöskin rauhoittaa itseään sillä, että kun kirkot on muutettu klubeiksi, niin uskontoa ei muka enää ole. Jokapäiväiset esimerkit puhuvat vakavaa kieltä siitä, että uskonnolliset ennakkoluulot istuvat vielä rajonimme monien ihmisten, varsinkin vanhemman väestön päissä, lujasti. Välttämätöntä on perustaa jokaiseen kylään Taistelevien jumalattomien liiton järjestö ja tehtävä jatkuvaa uskonnonvastaista propagandaa.

A. Kari.

Papit puuhaavat ahkerasti

Viime aikoina on Kontupohjan rajonissa ollut havaittavissa pappien ja kaikenkarvaisten uskonnollisten pimitystyöntekijäin toiminnan aktivisoitumista. Gorgan selsovetin alueella ei kirkko useaan vuoteen ole ollut toiminnassa, mutta nyt se on alkanut toimia ja mikä kaikkein huonointa, on se, että myöskin nuorisoa on mukana pappien pettämien ihmisten joukossa. Tämä on selitettävissä ennenkaikkea sillä, että kylässä ei ole sanottavasti minkäänlaista kulttuuri-joukkotyötä. Myöskin Sunun selsovetin alueella on tilanne osapuilleen samanlainen.

Nämä ovat sellaisia signaaleja, jotka osoittavat, että on tehtävä päättävästi loppu käsityksestä, että uskonto Kontupohjan rajonissa on niin toisarvoinen asia, ettei sitä vastaan tarvitseisi käydä taistelua. Esimerkit puhuvat aivan päinvastaista.

M. K.

Sosialistisen Karjalan ihmisiä

Yksi monista

— Kuulkaa, mutta tyttöjen brigadi on ylittänyt työn tuloksissa kaikki muut traktoristien brigadit — puhuu ihmeissään Aunuksen KTA:n teknillinen työntekijä laskiessaan traktoribrigadien työn tuloksia 5-päivältä.

— Oletkohan sinä laskenut oikein? — epäilee vanhin agronoomi tov. Klebov — hehän työskentelevät kaikki vasta ensimmäistä vuotta.

— No, katso itse. Samanaikaisesti, kun toisissa brigadeissa on 5-päivän aikana yhdellä traktorilla kynnetty keskimäärin 37 hehtaaria, on tyttöjen brigadissa kynnetty 39 hehtaaria.

* * *

Terveen ruskeiksi on kevätaurinko paahtanut Motjan posket. Jäntevästi pitävät hänen kätensä traktorin ohjauspyörästä. Kuuliaisesti tottelee traktori, jonka perässä liikkuen, peräkkäin kiinnitetyt äkeet, ensin disko ja sen jäljessä piikkiäes möyhentävät maata.

Matrona Vasiljevna Onojevalla on ikää vasta 17 vuotta, mutta hän on ehtinyt jo monin verroin kauemmaksi kuin äitinsä koko elämässään.

— Mitäs äiti, hän eli nuoruutensa tsaarin aikana, eikä saanut oppia edes lukemaan ja tällaisista koneista ei hän osannut kuvitellakaan — puhuu Motja iloisena, häärien ihailemansa koneen ympärillä.

Niin eli äiti, mutta hän, Motja onkin sosialistisen Karjalan tyttö, jolle koko Sovettiliiton ja Karjalan oma Konstitutsio turvaa oikeuden sivistykseen ja työhön mille alalle vain itse haluaa rinnan miesten kanssa.

Norjavartinen, sinisilmäinen traktoristi-Motja ei ole mikään köyhän mökin tyttö, kuten äitinsä oli. Hän on sosialistisen suurtalouden, Aunuksen rajonin parhaimman kolhoosin, punalippuisen "Iskran" tyttö. Hänen kotikolhoosinsa kylvää tänä keväänä 335 hehtaaria.

Hänen koti-kolhoosinsa on Tuksan selsovetissa, mutta itse hän työskentelee Riipuskalan selsovetin alueella työskentelevässä tyttöjen traktoristibrigadissa. Heitä on kuusi traktoristityttöä, brigadiiri Bogdanova ja hänen apulaisensa.

Heidän brigadinsa on ensimmäinen naisten brigadi Aunuksen KTA:lla, ja Motja Onojeva, nuoruudestaan huolimatta, on brigadin parhain traktoristi.

Kun KTA:n kaikki traktoristit, siinä luvussa Motjan velikin kolhoosi "Druzhbassa", olivat toukokuun 10—15 päivien välisenä aikana kyntäneet keskimäärin 18,5 hehtaaria työvuorossaan, kynti Motja 25,6 hehtaaria.

— Toukokuun 19 päivä minä äestin diskoäkeellä 9 ha ja piikkiäkeellä 19 ha, normin ollessa vastaavasti 7 ja 12 ha — kertoo Motja vaatimattomasti häneltä kysyttäessä yksityisten päivien tuloksia. — Se edellyttää 9 työpäivää yhtenä päivänä — kertoo hän edelleen.

Huomattavasti voimakasrakenteisempi on Motjan apulainen 19 vuotias Marusja Gavrilova, Aunuksen tasangon rekordisti-traktoristi Ivan Gavrilovin sisko. Hänen koti-kolhoosinsa on suuri "Jegorov", jossa stahanovilainen veljensä työskentelee.

— Minusta myöskin tulee pian traktoristi — kertoo nauraen terhakka Marusja.

— Eihän sinusta vielä tule — kiusottelee Motja — vastahan olet päättänyt ensimmäisen koekuukauden.

— No, entäs sitten? Kaksi kuukautta on enää jälellä, koeaika on 3 kuukautta — vastaa Marusja huolettomasti heilauttaen päätään. Hypähtää traktoriin, Motja tarttuu ohjauspyörään.

Pieniksi möyhentyvät maakokkareet ja turpeet Motjan traktorin perässä kulkevien äkeiden terissä.

K. Luoto.

Mihin on käytetty klubin remonttiin myönnetyt varat

Näytteenä siitä mihin johtaa uskonnonvastaisen propagandan aliarvioiminen, on Pyhäjärven selsovetti (Prääsän rajoni). Pyhäjärvellä on klubi, mutta vuosikausia se on ollut sellaisessa kunnossa, ettei siellä voi suorittaa juuri minkäänlaista kulttuuri-joukkotyötä. Selsovetti ei ole ryhtynyt minkäänlaisiin toimenpiteisiin klubin kuntoonsaattamiseksi. Kolhoosilaiset haluaisivat kuitenkin järjestää erilaisia itsetoiminnallisia piirejä mistä yhtenä osoituksena on viime kesänä perustettu kolhoosilaisten laulukuoro, mutta kun ei ole klubilla siihen mahdollisuuksia, niin nämä alotteet jäävät alotteiksi.

Kylässä toimii kirkko, joka on hyvässä kunnossa, sillä papit osaavat ovelasti kylän uskonnollismielisiltä ihmisiltä kerätä varoja sen kunnossapitoon. **Miksi** sitten klubia ei voida remontteerata? Pari vuotta sitten annettiin selsovetille klubin remonttia varten 7.000 ruplaa, mutta nämä varat on käytetty kokonaan muuhun tarkoitukseen kuin klubin remonttiin. Tällä tavalla Pyhäjärven selsovetti huolehtii kulttuuri-joukkotyön turvaamisesta kunnollisella huoneustolla. Kylässä ei ole myöskään minkäänlaisia uskonnonvastaisia järjestöjä, jotka johtaisivat uskonnonvastaisen propagandan suorittamista. Ei ole ihme jos tällaisissa oloissa papit saavatkin mukaansa tietämättömiä ihmisiä.

Y. Larionov.

Toisen viisivuotisen (neljännen vuoden) valtion sisäisen lainan 1:n arvonnan voittojen jako on alkanut.

Kuvassa: Toveri *V. Sokolova* ottamassa kassasta N:o 155 voittoansa. (Foto — Petrijev)

astronoomit ja matematiikot. Mutta huhut uudesta opista levisivät. Vähitellen selvisi, että Kopernikuksen oppi on selvästi bibliaa vastaan. Protestanttisen uskonopin perustaja Luther sanoi Kopernikuksesta seuraavaa: "Tuo hullu tahtoo kääntää kumoon koko astronomisen tieteen, mutta pyhässä raamatussa Jesus Natsarealainen käskee pysäyttämään Auringon eikä Maata." Ei kukaan ole paremmin ilmaissut Kopernikuksen opin vallankumouksellistuttavaa merkitystä kuin tuo kirkon sivistymätön "isä".

Kopernikuksen suurta teosta, joka on täynnä monimutkaisia matemaattisia laskelmia, kirkko ei heti käsittänyt, mutta heti kun se ymmärsi, **minne johtaa** tämä uusi oppi, se alkoi sitä vastaan mitä julmimman ajojahdin ja vainon. 5 maaliskuuta vuonna 1616 hyväksyttiin salaisessa inkvisitsio-oikeudessa seuraava päätös, jolla oli sangen surkeat seuraukset: "Vahvistaa, että Maa ei ole maailmankaikkeuden keskellä, että se ei ole liikkumaton ja että sillä on vuorokausittainen kiertokulku, — on järjetöntä, filosofisesti väärin ja on vähintään harhaoppia". Tämän päätöksen perusteella Kopernikuksen nerokas kirja merkittiin "kiellettyjen kirjojen" erikoiseen luetteloon. Toisin sanoen — uskovaisilta kiellettiin sen lukeminen ja olemaan tutustumatta oppiin, jonka "pyhä" katolilainen kirkko tunnusti kerettiläiseksi.

Mutta uuden opin siemenet olivat jo alkaneet antaa runsaita oraita. Karannut munkki, loistava kansanmies, mitä suurin filosofi, joka hylkäsi rohkeasti "uskon totuudet" ja toi esille vallankumouksellisen ajatuksen realisen maailman järkevästä, tieteellisestä, objektiivisesta tutkimisesta, älykäs nero **Jordano Bruno** (v.v. 1548—1600) ymmärsi ensimmäisenä ne ihmeteltävät perspektiivit, joita Kopernikuksen oppi avaa.

Bruno laajensi Kopernikuksen opin puitteita. Kun Kopernikus katsoi Auringon koko maailmankaikkeuden keskukseksi, niin Bruno jo puhuu avaruuden rajattomuudesta ja maailmankaikkeuden äärettömyydestä, sen lukemattomista maailmoista, joissa ehkä voi asua olioita, jotka ovat paljon kehittyneempiä kuin ihminen.

Kun ilmestyi Brunon eri teoksia, niin kirkonmiehet tulivat levottomiksi. Ne ymmärsivät jo aivan selvästi, mihin johtopäätökset Kopernikuksen opista [illegible] 23 toukokuuta vuonna 1592 Bruno vangittiin ja suljettiin vankilaan. Se tapahtui Veneziassa. Jo 25 toukokuuta inkvisitsio-oikeudessa oikeusjuttu Brunoa vastaan oli täydessä käynnissä. Sitten, 27 helmikuuta vuonna 1593, Bruno siirrettiin Roomaan. Oikeusjuttu kesti siellä hirvittävän kauan. Vuoden 1599 alussa Brunoa syytettiin kerettiläisyydestä ja häntä kehoitettiin luopumaan "harhaopeistaan". Bruno, tämä mitä suurin ja rohkein taistelija tieteellisen totuuden puolesta, ilmoitti järkähtämättömästi, että hänen ei tarvitse luopua mistään. Tämän jälkeen, 20 tammikuuta vuonna 1600 hänet tuomittiin — "kaikkein armeliaimpaan rangaistukseen ja ilman verenvuodatusta", se on poltettavaksi elävänä roviolla. 17 helmikuuta vuonna 1600 rovio sytytettiin ja sinne asetettiin riemulla se, joka ei pelännyt tehdä ensimmäisen kerran mitä laajimmat yhteenvedot Kopernikuksen opista. Bruno astui ylpeästi roviolle ja kuoli sankarina: ei ainoatakaan valitusta, ei ainoatakaan rukousta lähtenyt marttyyrilta¹). Kirkko riemuitsi...

"MUTTA SE PYÖRII SITTENKIN!"

Mutta kirkon riemujuhla oli lyhytaikainen. Sangen pian Brunon jälkeen alkoi samassa Italiassa kuulua uusi voimakas ääni, joka puolusti Kopernikuksen rohkeata ajatusta Maan kiertämisestä akselinsa ympäri ja Auringon ympäri. Toinen suurmies, Brunon maanmies, **Galileo Galilei** (v.v. 1564—1642) keksi uusia loistavia todistuksia Kopernikuksen opin hyväksi.

Nämä todistukset Galilei löysi tekemällä havaintoja ihmeteltävällä välineellä, jonka Galilei oli itse tehnyt ja jota hän nimitti "kaukoputkeksi" ja joka myöhemmin nimitettiin teleskoopiksi.

Vuonna 1610 ilmestyi tieteen historiassa kuuluisa Galilein teos **"Tähdistön sanansaattaja"**, joka painettiin Veneziassa. Se ilmestyi suorastaan vallankumouksellisena kirjana, kirjana, joka ilmoitti sellaisista löydöistä, jotka kertakaikkiaan kukistivat Aristoteleen opin. Se, minkä Galilei löysi teleskoopilla, muutti kerrassaan muinaisuuden koko astronomisen viisauden.

Esimerkiksi muinaisille ihmisille näytti aivan arvoitukselliselta Linnunrata; mutta katsokaamme mitä Galilei kirjoittaa Linnunradasta: "Kolmas asia, joka on kiinnittänyt meidän huomiotamme puoleensa, on ollut Linnunrata, jonka kokoonpano on voitu kaukoputken avulla paljastaa niin selvästi, että nyt voidaan kaikki riidat, jotka ovat piinanneet filosofeja niin monta vuosisataa, katsoa ratkaistuksi kouraantuntuvan silminnähtävästi, mikä on vapauttanut meidät perusteettomista mielipiteistä. Linnunrata ei ole mitään muuta kuin lukemattoman tähtipaljouden tiheä kasaantuminen; olkoon kaukoputki suunnattu Linnunradalle mihin paikkaan tahansa, kaikkialla on edessämme suunnaton paljous tähtiä; monet ovat melko suuria ja kirkkaasti näkyviä, ja niiden kanssa on silminkantamaton paljous pieniä tähtiä."

Näin oli ainaisesti selvitetty valoisan, tuikkivan vyöhykkeen salaisuus, tuon vyöhykkeen, joka ulottuu ympäri koko taivaan ja jota muinaiset kreikkalaiset nimittivät galaktiseksi kehäksi (Linnunradaksi), mutta me nyt nimitämme usein yksinkertaisesti **Galaktiikaksi**; tämä sana on nykyään käytännössä sanan "Linnunrata" asemesta.

Galilei oli sangen kiinnostunut Kuuhun. Hän eroitti nopeasti sen pinnalla vuoria, laaksoja ja vieläpä kokonaisia vuorijonoja. Galileista näytti Kuun pinta olevan yleensä samallainen kuin Maan pinta. Miten voimakas todistus Aristotelesta vastaan, joka katsoi, että Kuulla taivaankappaleena saattoi olla ainoastaan lopullisesti, matemaattisesti säännöllinen muoto! Kuu osoittautui olevan rakenteeltaan Maan kaltainen. Galilei kykeni vieläpä mittaamaan löytämiensä **kuunvuorien korkeuden** ja havaitsi, että ne kohoavat välillä noin 4 Italian mailin korkeuteen (noin 8.800 metriä). Näissä arvioissa Galilei vähän erehtyi: kuunvuoret eivät ole korkeammat kuin Maassa, mutta tässä oli tärkeätä sen toteaminen, että Kuussa on vuoria, yhtä korkeita kuin Maassakin. Galilei nimitti Kuussa olevia tummia täpliä "meriksi"; ensimmäisten havainnontekojensa aikana, joita hän teki Kuun pinnalta, hän oli nähtävästi vakuutettu, että siellä on myöskin vettä runsaasti ja ilmaa.

Lokakuussa vuonna 1610 Galilei teki vielä yhden erinomaisen löydön: hän löysi teleskoopillaan Venuksen **faasat**¹). Tämä löytö olikin kumoamaton ja samalla siihen mennessä tuntematon todistus Kopernikuksen teorian hyväksi.

Näin syntyi 327 vuotta sitten uusi, teleskooppinen astronomia.

Galilein tekemät suuret löydöt saattoivat kirkonmiehet vielä enemmän levottomiksi. Uhkaamalla ankarilla kidutuksilla ja roviolla polttamisella ne pakoittivat Galilein vanhana ollessa kieltäytymään siitä suuresta totuudesta, että maa kiertää Auringon ympäri. On säilynyt perintätieto, että kun Galilei oli lausunut sanat kieltäytymisestä, niin hän heti huudahti: "Mutta se (Maa) pyörii sittenkin!.."

UUSIA ISKUJA BIBLIAN SADUILLE

Kului muutamia vuosia ja suuri englantilainen matemaatikko ja astronomi, nerokas **Isaac Newton** (1643—1727) todisti ankaran matemaattisesti, että Maan täytyy kiertää Auringon ympäri, koska Auringon mahtava vetovoima pakoittaa sen tekemään tällaisen kiertoliikkeen pysähtymättä.

Newton osasi jo **laskea Auringon massan** s.o. sen ainemäärän, mikä on Auringon tilavuudessa. Newton osasi myöskin osoittaa, että tämä massa on jättiläismäisen suuri, mutta Maan massa on siihen verrattuna mitättömän pieni. Newtonin maailmansysteemissä ei enää ole sijaa minkäänlaiselle yliluonnolliselle voimalle, joka muka panee liikkeelle planeetat ja tähdet. Ei ole sijaa salaperäiselle "ikiliikkujalle", joka keksittiin jo muinaisuudessa ja jonka kristinusko koristi sittemmin jumalallisella puvulla.

Vetovoima on — Newtonin mukaan ainoa maailman (kosmillinen) voima, joka saattaa vetämään puoleensa toisiaan sekä pienimmät atomihiukkaset että maailmankaikkeuden jättiläismäiset auringot. Hän yhdistää koko maailmankaikkeuden yhtenäiseksi, yhdeksi käsittämättömän suureksi maailmojen kokoonpanoksi.

Newtonin seuraajat ja jatkajat, XVIII vuosisadan suuret matemaatikot ja astronomit (Dalamber, Clero, Euler, Lagrange ja Laplace), selvittivät Newtonin vetovoimalain avulla melkein kaikki tarkkuudet ja näennäiset toisistaan riippumattomuudet planeettojen ja niiden kuiden liikkeessä.

William Herschelin ponnistuksilla, joka oli ammatiltaan musikantti, harrasti aluksi intohimoisesti astronomiaa, mutta sitten tulikin koko maailmassa kuuluisaksi astronomi-spesialistiksi, luotiin uusi tärkeä astronomian osa — **tähtiastronomia.**

Käyttäen voimakkaita peiliteleskooppeja, joita Herschel itse teki, hän tutki tähtien sijaitsemista Linnunradalla ja yritti ensimmäisenä määritellä Galaktiikkamme suuruuksia. Hän jo epäili, että meidän Galaktiikkamme on tähtien seassa ainoastaan pieni "saari", jota ympäröivät muut galaktiikat, muut tähtisaaristot maailmankaikkeuden mittaamattomassa avaruudessa. Hän ensimmäisenä käsitti selvästi ja koetti perustella, että meidän Aurinkomme on vain **yksi lukemattomista tähdistä** Linnunradalla. W. Herschelin erinomaiset teokset maailmankaikkeuden tähdistön rakenteesta ilmestyivät vuosina 1784 ja 1817.

Mutta Herschel ei kuitenkaan voinut ratkaista sitä tehtävää, jota XVII ja XVIII vuosisatojen astronomit yrittivät turhaan ratkaista: vaikkapa muutamienkin tähtien etäisyyden määrittelemistä.

Tämä vaikea tehtävä ratkaistiin viime vuosisadalla ja sen ratkaisivat kuuluisat astronomit **Bessel** ja **Struve.** Huolellisilla havainnoilla Bessel määritteli erikoisella metoodilla etäisyyden yhteen heikkovaloiseen tähteen 5:nneksi suuruudeksi¹), joka merkittiin 61 Joutseneksi (se on Joutsenen tähtisikeriössä). Se osottautui tavattoman suureksi. Valosäde, joka kulkee yhdessä sekunnissa melkein 300 tuhatta kilometriä, ennättää kiitää vasta 10,9 vuodessa sen matkan, mikä eroittaa 61 Joutsenta Maasta! Sitä matkaa, jonka valosäde kulkee yhdessä vuodessa (se on 365 ¼ vuorokaudessa), nimitetään **valovuodeksi.** Yksinkertainen laskelma näyttää meille, että valovuosi on 9.461.000.000.000. Näin hirmuisen luvun lukeminenkin on vaikeata! Astronomit kuitenkin pitävät sitä hirvittävän suuren maailmankaikkeuden etäisyyksien mittana.

Kun vuonna 1838 ilmestyi Besselin kirjoitus, jossa määriteltiin tähden etäisyys 61 Joutsenesta, niin alkoi uusi aikakausi astronomiassa. Kerrallaan selvisi meitä ympäröivän maailman suunnaton suuruus. Se, minkä W. Herschel arvioi voimakkailla välineillään "silmämitalla", suunnilleen, — osoittautui aivan tarkaksi. Kopernikuksen, Jordano Brunon, Galilein haaveet tulivat täydellisesti vahvistetuiksi, Kopernikuksen olettamus Maan liikkeestä muuttui varmasti todetuksi tieteelliseksi totuudeksi.

MAAILMANKAIKKEUS NYKYAJAN TIETEEN VALOSSA

327 vuoden aikana, jotka ovat kuluneet Galilein ensimmäisten teleskoopillisten havaintojen, astronomien "tuotantovälineet" — heidän teleskooppinsa — ovat tietenkin suuresti "kasvaneet" ja täydellistyneet. Ne ovat "kasvaneet" siinä määrin, niiden rakenne on tullut niin monimutkaiseksi ja niiden suorittamat tehtävät niin laajoiksi, että nykyaikaisten observatorioiden kupolien alla meillä todellakin on jo kokonaisia monimutkaisia koneita maailmankaikkeuteen "hyökkäämistä" varten. Nykyajan astronomia on tehnyt erittäin huomattavia löytöjä **fotografian** (valokuvaustaito) ja spektraalisen analyysin avulla.

Sanokaamme aluksi muutama sana fotografian merkityksestä. Nykyaikaisella valoherkällä fotolevyllä on niin arvokkaita ominaisuuksia, että fotografian ensimmäinen onnistunut käyttäminen astronomiassa oli ikäänkuin paljon voimakkaamman kaukoputken toisena keksintönä. Fotolevy saavuttaa, valokuvaa taivaan sellaisia syvyyksiä, mihin ei ainoallakaan teleskoopilla voi nähdä.

Nykyään löydetään fotolevyn avulla lukemattomasti **tähtisumuja**, jotka ovat suunnattoman suuria tähtisysteemejä, jotka sijaitsevat maailmankaikkeudessa tavattoman kaukana meidän tähtisysteemistämme, meidän Galaktiikasta (Linnunradasta), johon Aurinkomme hukkuu ja johon kuuluvat myöskin kaikki tähdet (se on auringot), jotka näkyvät pohjoisella ja eteläisellä taivaalla paljaalla silmällä ja teleskoopeilla. Meidän Aurinkomme osoittautui kaiken kaikkiaan olevan vain yksi tähdistä (eikä edes suurimpiakaan) siitä suuresta tähtimaailmasta, jota me nimitämme Galaktiikaksi eli Linnunradaksi. Maan paikka maailmanrakenteessa, samoin kuin ihmisenkin paikka maailmankaikkeudessa, osoittautui **aivan toisenlaiseksi** — mitättömäksi ja vaatimattomaksi, ei ollenkaan sellaiseksi, miksi biblian sadut sen kuvaavat.

Spektraalinen analyysi, joka keksittiin XIX vuosisadalla, antoi mahdollisuuden tunkeutua vielä kauemmaksi maailmankaikkeuden "syvyyksiin". Sen kautta tiede saa selville, mistä aineksista Auringon ja tähtien atmosferit ovat kokoonpannut. Spektraalinen analyysi pohjautuu **spektrien** tutkimiseen. Spektrit ovat niitä värijuovia, joita saadaan, kun katsellaan tähtiä teleskooppeihin kiinnitettyjen erikoisten laitteiden kautta, joissa on lasiprismat (särmikkäät lasit) — niinkutsutut spektroskoopit. Kaikkia näitä värijuovia, "tähtien spektrejä", leikkaavat poikittain tummat linjat, joilla on täysin määrätty asema kunkin tähden spektrissä. Tähden valo kulkee hehkuvien höyryjen ja kaasujen atmosferin kautta, joka ympäröi jokaista tähteä. Fysiikan tunnetun lain mukaan kuuluisa saksalainen fysiikko Kirchhoff (vuonna 1859), jokainen kappale, erikoisesti tähden atmosferi, imee sisäänsä niitä säteitä, joita se samassa lämpömäärässä voi itse päästää itsestään. Kas minkätähden Auringon ja tähtien spektreihin ilmestyy useita tummia linjoja.

Niiden asemasta Auringon ja tähtien spektreissä, **vertaamalla** niitä **valolinjojen** asemaan erilaisten höyryjen ja kaasujen asemaan spektreissä, voidaan jo määritellä sekä Auringon että tähtien atmosferin kokoonpano.

Spektraalinen analyysi on aivan tarkka ja virheetön metoodi tähtien atmosferin kokoonpanon määrittelemisessä ja vieläpä näissä atmosfereissä tapahtuvien liikkeiden määrittelemisessä. Niinpä esimerkiksi spektraalisen analyysin kautta löydettiin Auringosta vuonna 1868 erikoista kaasua, joka **ei** ollut Maassa tunnettua ja jota Auringon kunniaksi nimitettiin **heliumiksi.** Ja kun 27 vuoden kuluttua (vuonna 1895) löydettiin heliumia Maasta ja fysiikot ja kemikot olivat tutkineet sitä laboratorioissa, niin selvisi, että sillä on pääpiirteissään juuri samat ominaisuudet, jotka oli ennakolta määritelty spektraalisen analyysin kautta.

Tällainen on tieteen voima ja mahti. Löydöt, jotka on tehty spektraalisen analyysin avulla, ovat kerrassaan ja lopullisesti pyyhkäisseet rajan "maallisen" ja "taivaallisen" väliltä. Atmosferit ja Aurinko sekä tähdet ovat osoittautuneet olevan kokoonpannut **samoista aineista,** joita on Maassa. Siis koko maailmankaikkeus on "yhtenäistä", se on — sen kaikki lukemattomat maailmat ovat kokoonpannut yksistä ja samoista aineista. Maassa, Auringossa, kaukaisissa tähdissä on esimerkiksi rautaa, vetyä, heliumia. Vetyä ja heliumia on myöskin tähtisumuissa, esimerkiksi kauneimmassa suuressa tähtisumussa — Orionin tähtisikeriössä, joka on meistä melkein 1.800 valovuoden etäisyydellä.

Tähtisumuista ovat hämmästyttävimpiä niinkutsutut spiraalinmuotoiset tähtisumut. Sangen monet näistä tähtisumuista ovat äärettömän kaukana meidän Linnunradastamme. Viime vuosien tutkimukset ovat johtaneet hämmästyttävään johtopäätökseen, että kaikki nämä spiraalinmuotoiset tähtisumut ovat **meistä kaukana olevia galaktiikkoja,** niinkutsuttuja maailmankaikkeuden saaria, jotka ovat pääasiassa muodostuneet tähdistä ja muistuttavat rakenteeltaan meidän Linnunrataamme.

Huomattava amerikalainen astronomi Habbel on kyennyt 100 tuuman jättiläismäisen teleskoopin avulla Wilsonin vuorella olevassa observatoriossa (Etelä-Kalifornia, Amerikan Yhdysvallat) eroittamaan muutamia kaikkein kirkkaimpia spiraalitähtisumuja eri tähdistöiksi ja arvioimaan niiden etäisyyden Maasta. On selvinnyt, että meitä kaikkein lähinnä oleva spiraalitähtisumu on meistä 769.300 valovuoden päässä, mutta suuri spiraalitähtisumu, joka sijaitsee Andromedèn tähtisikeriössä, on vieläpä 805.200 valovuoden päässä. Heikosti näkyvät spiraalitähtisumut ovat meistä vielä kauempana olevia tähdistömaailmoja.

Tällainen on nykyajan astronomian "**uusi maailmankaikkeus**". Astronomian ja astrofysiikan jatkuva kehittyminen auttaa meitä tunkeutumaan yhä syvemmälle ja syvemmälle maailmankaikkeuden salaisuuksiin. Mutta kaikista nykyajan tutkimuksista on selvää yksi: maailmankaikkeus kokonaisuudessaan on todellisuudessa **rajaton aikaan ja ulottuvaisuuteen nähden.**

¹) Vuonna 1889 pystytettiin Roomassa samalle torille, missä Jordano Bruno poltettiin, hänelle muistopatsas kirkollisten vastarinnasta huolimatta. Muuan professori Schröder, joka saarnasi pimeydenoppia tiedettä vastaan, ulvoi: "Kuka oli Jordano Bruno? Se oli... kapinallinen kristusta ja kirkkoa vastaan, jumalankieltäjä, valtaistuimen ja alttarin vihollinen, revolutsioneeri tämän sanan täydessä mielessä!" Meidän päiviemme pimeydenruhtinaat — fasistit — ovat vallan vallattuaan Italiassa hävittäneet Brunon muistopatsaan paavin ja kirkollisten myrskyisesti riemuitessa.

¹) Faasat — "muodot". Kun Venusta katsotaan teleskoopilla, niin se voidaan nähdä erilaisissa muodoissa (faasoissa) samoin kuin Kuu: milloin sirppinä, milloin puoliympyränä, milloin täysympyränä jne.

¹) Kun puhutaan, että tähti on 1:stä suuruutta, 2:sta suuruutta jne., niin se ei merkitse tähden suuruutta, vaan sen kirkkautta. Sangen monet jättiläismäiset tähdet ovat Maasta niin kaukana, että niitä tuskin näkee teleskoopilla. Tällaisia tähtiä pidetään viimeisten suuruuksien tähtinä.

U L K O M A I L T A

Englannin kommunistisen puolueen edustajakokous

Lontoo, 29 toukok. (TASS). Tänään alkaneeseen Englannin kommunistisen puolueen edustajakokoukseen osallistuu lähes 500 edustajaa. Istunnon alussa yksimielisesti hyväksyttiin kirjelmä, jossa edustajakokous tervehtii Sovettiliittoa, joka viimevuosien aikana taloudellisen ja kulttuurisen elämän kaikilla aloilla on saavuttanut suurenmoisia voittoja. Päätöksen hyväksymistä seurasi voimakas kunnianosoitus.

Edustajakokous hyväksyi päätöksen, jossa esitetään tervehdys ja veljellisen solidaarisuuden tunne Espanjan kommunistista puoluetta kohtaan.

Toisessa päätöksessään edustajakokous jyrkästi tuomitsi Englannin hallituksen kannan Espanjan kysymyksessä. Edustajakokous myöskin osoitti, että työväenpuolueen ja trade-unionien pääneuvoston johtajat ovat vastuussa siitä, että on yritetty heikentää demokratian ja fasisminvastustajien taistelua interventteja vastaan. Päätöksessä osoitetaan, että Espanjan kansan avustaminen on ensivuoroinen tehtävä.

Suuttumuksella päätöksessä merkitään "trotskilaisten rikollinen toiminta, jotka ovat Espanjassa yrittäneet murtaa kansanrintaman ja provosoida sen riveissä aseellisen kapinan Francon hyväksi".

Edustajakokouksen edustajat ottivat tämän päätöksen vastaan suosionosoituksella.

Lontoo, 30 toukok. (TASS). Kommunistisen puolueen edustajakokouksessa, selostuksessaan Keskuskomitean työstä Pollit osoitti, että puolueen XIII edustajakokouksen jälkeen, t.s. helmikuusta 1935, kommunistisen puolueen jäsenmäärä on kaksinkertaistunut. Kaksinkertaistunut on myöskin Keskuskomitean pää-äänenkannattajan "Daily Workerin" painosmäärä.

Toimintakertomuksessa korostetaan, kuinka Kominternin VII kongressin päätökset ovat edistäneet Englannin kommunistisen puolueen kasvua ja työn lujittumista. Toimintakertomus toteaa, että puolueen perusheikkous on sen jäsenmäärän kasvun riittämättömyydessä ja puoluevalistustyön epätyydyttävässä tilassa.

Hajasin hallitus eronnut

Tokio, 31 toukok. (TASS). Tänään Hajasin hallitus on ylimääräisessä istunnossaan päättänyt jättää eronpyynnön.

Keisari on hyväksynyt hallituksen eron. Senjälkeen oli ministerineuvoston uusi ylimääräinen istunto, jossa vahvistettiin hallituksen ilmoitus eron syistä.

Tokio, 31 toukok. (TASS). Hallituksen deklaratsio, jossa selitetään hallituksen eroamisen syyt, on julkaistu pääministeri Hajasin henkilökohtaisen ilmoituksen muodossa. Domej Zuzin tiedonannon mukaan deklaratsiossa sanotaan, että "koska on tullut hajaannus yhteiskunnallisissa mielipiteissä" hallituksella ei ollut mahdollisuutta toteuttaa välttämättömiä toimenpiteitä. Sikäli kun hallitus katsoo, että "Japanin vaikea tilanne" ei salli hajaannuksen pitempää jatkumista, hallitus päätti ottaa virkaeron.

Barcelonan pommitus

Paris, (TASS). Toukokuun 29 päivänä 6 fasistista lentokonetta pommittivat Barcelonaa. 70 henkilöä sai surmansa ja 80 haavoittui. Useita taloja on hajonnut. Tasavaltalaisten hävittäjälentokoneiden ahdistamina fasistien lentokoneet poistuivat. Yksi fasistien lentokoneista pudotettiin mereen neljän mailin päähän rannasta.

Ennen poistumistaan, fasistien lentokoneet heittivät muutamia pommeja Gramanc del Besoz kylään, jossa sai surmans 5 henkilöä ja haavoittui muutamia. Kapinallisten lentokoneet pommittivat Reusin kaupunkia Taragonin lähellä (Barcelonasta lounaiseen), heittäen 100 räjähdys- ja sytytyspommia.

Göbbels ja markiisi Poza

"News Groniclen" mukaan Saksan väestö on löytänyt vaarattoman ulospääsyn poliittisille mielipiteilleen. Schillerin draaman "Don-Carlos", jota nykyään esitetään Berlinissä, sanat: "Keisari, anna meille oikeus vapaasti ajatella", jotka lausuu markiisi Poza kuningas Filippille, saavat aina osakseen myrskyiset suosionosoitukset, jopa Göbbelsin läsnäollessa teatterissa. Propagandaministeriä ei tämä mielenosoitus ole miellyttänyt.

Fasistinen lehti "Valta ja voima" selittää, että espanjalainen markiisi on ollut apoliittinen ajattelija niiden ihmisten mukaan, jotka sytyttivät Ranskan vallankumouksen.

"Frankfurter Zeitung" on tyytymätön "epäiltäviin henkilöihin, jotka rohkeasti ablodeeraavat pimeässä, ajatellen käyttää Schillerin sanoja poliittisen mielenosoituksen tarkoituksessa".

("Za Rubezhom"-lehdestä.)

Dokumentteja Italian interventiosta Espanjassa

GENEVE, (TASS). Espanjan edustajisto julkaisi sarjan dokumentteja Italian interventiosta Espanjassa, jotka sisältyvät Kansainliiton neuvoston jäsenille jaettuun kokoelmaan. Kokoelmassa on satoja dokumentteja suurikokoisina valokuvajäljennöksinä.

Dokumenttien ensimmäinen ryhmä paljastaa Italian sotilasviraston toiminnan Espanjassa. Siihen ryhmään kuuluvat sotaministeristön päiväkäskyt sotavoimien mobilisoimisesta ja Espanjaan lähettämisestä. Päiväkäskyt koskevat sotavoimien aseistusta, vaatetusta jne. Siinä ovat myöskin Espanjassa toimivan italialaisen brigadin päällystön päiväkäskyt, joissa se viittaa "duzen eteen asetettuun tehtävään" jne.

Dokumenttien toinen ryhmä sisältää Italian sotaministeristön määräyksiä, toisen italialaisen brigadin esikunnan ja Salamancassa olevan italialaisen transporttihallinnon määräyksiä italialaisen postiyhteyden järjestämisestä Espanjassa, jota hoidetaan Rooman ja Neapolin keskussotapostibyrosta.

Dokumenttien kolmas ryhmä valaisee italialaisten johtavien piirien ja virastojen välitöntä vastuunalaisuutta italialaisten sotajoukkojen järjestämisestä ja Espanjaan lähettämisestä. Niiden joukossa on useita divisioiden komentajien päiväkäskyjä, jotka sisältävät fasistisen suuren neuvoston ja Mussolinin onnitteluja (kenraali Mancinin päiväkäskyt maaliskuun 11, 13 ja 16 päiviltä, kenraali Coppin päiväkäskyn maaliskuun 15 päivältä).

Neljäs, sangen suurilukuinen ryhmä heittää kirkkaan valon Espanjassa olevien sotajoukkojen moraaliseen mielentilaan. Dokumentti N:o 15 sisältää päiväkäskyn tammikuun 12 päivältä kaikille komentajille pataljoonien komentajiin asti. Siinä kenraali valittaa sen johdosta, että "viimeisissä taisteluissa eri joukko-osastot heittivät vaatetuksensa, aseensa, ammukset jne".

Dokumentti N:o 39 sisältää kenraali Coppin määräyksen toisen brigadin — "Mustan liekin" kaikille komentajille "poliittisen palveluksen" järjestämisestä jokaisessa pataljoonassa. Tämän palveluksen tarkoituksena on "valvoa, kuunnella ja yksityiskohtaisesti ilmoittaa kaikesta taistelun tarkoituksessa tappiopropagandaa vastaan sotilaiden keskuudessa". Määräyksessä velvoitetaan "poliittisen palveluksen" virkailijoita käymään sotilaiden kokoontumispaikoilla, rykmentin kaupoissa ja kapakoissa.

Monissa dokumenteissa mainitaan sellaisista tapauksista, jolloin italialaiset "vapaaehtoiset" varastelivat yksityisten autoja, yrittivät raiskata naisia jne.

Kenraali Coppin määräys toisen divisian komentajille maaliskuun 15 päivältä (dokumentti N:o 95) "Joukko-osastojen reorganisoinnista" on, nähtävästi, annettu italialaisten joukko-osastojen ensimmäisten tappioiden jälkeen Guadalajaran luona. Siinä sanotaan: "Ensimmäisten toimenpiteiden ohessa joukko-osastojen reorganisoimiseksi ja asioiden kuntoon saattamiseksi on pikaisesti palautettava komentajien auktoriteetti".

Toisessa määräyksessä (dokumentti N:o 98) divisian komentaja Mancini muistuttaa maaliskuun 16 päivästä, että italialaisten sotilaiden keskuudessa on ollut itsehaavoittamisen tapauksia, haavoittumisen teeskentelyä terveiden paikkojen sitomisella, karkulaisuutta etulinjalta "haavoittuneen toverin saattamisen" verukkeilla jne. Mancini käskee ampumaan kaikki, jotka tekevät itsensä syyllisiksi tällaisiin rikoksiin.

Päiväkäskyssä maaliskuun 16 päivältä sama kenraali Mancini kehoittaa sotilaita ja komentajia ymmärtämään, että "täällä, vieraalla alueella, liittolaisemme valvonnan alaisuudessa, koko maailman etäisen, mutta valppaan valvonnan alaisuudessa, me olemme aseistetun Italian ja fasismin edustajia..."

Tämä ensimmäinen dokumenttikokoelma, joka aivan hiljattain jaettiin lehdistön edustajille Genevessä, teki syvän vaikutuksen Kansainliiton piireissä.

("Pravdan" mukaan)

VIIME TIEDOT

Espanjan hallituksen nootti

GENEVE, 1 kesäk. (TASS). Eilen illalla Espanjan edustaja Alvarez del Vayo luovutti Kansainliiton pääsihteerille Avenulle nootin sen johdosta, että saksalaiset sotalaivat ovat pommittaneet Almeriaa. Vayo muistuttaa, että jo marraskuun 27 päivänä Kansainliitolle lähettämässä telegrammissaan ja joulukuun 11 päivänä Kansainliiton neuvostossa tekemässä ilmoituksessaan hän kiinnitti Kansainliiton huomiota niihin vakaviin kansainvälisiin jälkiseurauksiin, jotka ovat mahdollisia, jos ulkoisten valtioiden ja kapinallisten yhteistoiminta ulottuu merelle. K· Lontoon komitea antoi Saksan laivastolle luvan osallistua sekaantumattomuussopimuksen noudattamisen kontrolloimiseen, niin Espanjan hallitus, pitäen kiinni kokemuksistaan, esitti Englannin hallitukselle osoittamassa nootissaan epäilyksensä siitä, että saksalaiset laivat tulevat käyttämään hyväkseen asemaansa niillä kontrolloimista varten määrätyillä alueilla, jatkaakseen agressiivistä toimintaa Espanjan satamia ja laivoja kohtaan. Tosiasiat todistavat oikeiksi nämä epäilykset.

Siirtyen kysymykseen Almerian pommittamisesta saksalaisista laivoista, Vayo muistuttaa saksalaisen ali-amiraalin Schefelin toukokuun 29 päivän kirjeestä, jossa tämä uhkasi ryhtyä "vastaaviin toimenpiteisiin" tasavaltalaisia lentokoneita vastaan. Tämä merkitsi, osoittaa Vayo, että saksalaiset laivat ottavat oikeudekseen häiritä tasavaltalaisten lentokoneiden tiedustelutoimintaa niiden satamien yllä, jotka ovat kapinallisten hallussa. Vayo osoittaa, että Espanjan puolustusministeriö on kumonnut Schefelin vaatimuksen, utta taannut saksalaisten laivojen turvallisuuden, jos ne toteuttavat kontrollia Lontoon komitean ohjeiden mukaisesti 10 mailin päässä rannasta.

Edelleen Espanjan edustaja Vayo osoittaa, että kysymyksessä olevan päivän iltapuolella Ivisin saaren yllä lentänyttä kahta tasavaltalaista lentokonetta ammuttiin saksalaiselta laivalta. Mutta Saksan hallitus julkaisi tiedotuksen siitä, että tasavaltalaiset lentokoneet ovat "odottamatta pommittaneet" saksalaista laivaa, vasta 24 tunnin kuluttua.

Kosketellen Almerian pommituksen yksityiskohtia, Vayo sanoo: "Espanjan hallituksen valtuuttamana minulla on kunnia informeerata Teille tästä Saksan merivoimien huutavasta agressiivisesta teosta. Tämä teko riippumatonta ja suvereniteettista valtiota vastaan on kaikkein suurin rikos kaikista niistä rikoksista, joita Saksan laivasto on tehnyt sen jälkeen, kun Saksa, vastoin kansainvälistä oikeutta ja sekaantumattomuussopimuksesta johtuvia velvollisuuksia, alkoi sekaantua sotilaallisesti Espanjan konfliktiin.

Koska Saksan hallituksen tämä teko on erikoisen vakava ja koska on olemassa virallisia tietoja uusien saksalaisten laivojen lähettämisestä Välimerelle, Espanjan hallitus katsoo velvollisuudekseen viipymättä kiinnittää Teidän huomiotanne tähän tilanteeseen ja pyytää Teitä saattamaan tämän nootin Kansainliiton kaikkien jäsenien tietoon".

Ranskalaiset lehdet Almerian tapahtumista

Paris, 1 kesäk. (TASS). Sanomalehdet viittaavat niihin laajoihin neuvotteluihin, joita Almerian tapahtumien yhteydessä pääministeri Blumilla eilen oli Englannin lähettilään Philippsin, SSSR:n edustajan tov. Grischfeldin, Espanjan entisen lähettilään Aracistenin kanssa, sekä myöskin Ranskan ulkoministeri Delbosin keskusteluun Saksan lähettilään Weltshikin, Puolan lähettilään Lukasevitshin ja Aracistenin kanssa. Delbosilla on myöskin ollut pitkä keskustelu parlamentin ulkoasiain komissin puheenjohtajan Mistlerin kanssa.

Ranskan poliittisten piirien mielestä Saksan ja tasavaltalaisen Espanjan välinen sota tällä hetkellä on mahdoton. Kerrotaan, että Weltshek ilmoitti eilen Delbosille, että Saksa rajoittuu Almerian pommitukseen.

Aikakauslehden "Petit Paris" sanojen mukaan samanlaisen ilmoituksen eilen teki myöskin Saksan ulkoministeri Neurat Englannin ja Ranskan lähettiläille.

Havasin tietotoimiston tiedoitus

Paris, 1 kesäk. (TASS). Havasin tietotoimisto tiedoittaa Tousousesta: Sotilasviranomaiset kumoavat huhut siitä, että kaksi ranskalaista sotalaivaa ovat muka saaneet määräyksen lähteä Tousousesta Espanjaan. Kysymys on todellisuudessa siitä, että Espanjan rannikolla kontrolloimiseen osallistuvia laivoja on vaihdettu toisiin".

Luottamuslause hallitukselle

Valencia, 30 toukok. (TASS). Pääministeri Negrin otti eilen vastaan Yleisen työväenliiton KK:n pleenumin valitseman erikoiskomissin. Komissi saattoi Negrinin tietoon pleenumin päätöksen siitä, että Yleinen työväenliitto tulee kannattamaan uutta hallitusta samanlaisella lojaalisuudella ja innostuksella kuin aikaisempaakin hallitusta.

Kommunistisen puolueen uusi lehti

Valencia, 30 toukok. (TASS). Toukokuun 31 päivästä alkaen madridilaisesta sanomalehdestä "El Sol" tulee kommunistisen puolueen aamulehti.

Ulkomaan kronikkaa

— Vitorin kaupungin vankilassa on 400 italialaista ja marokkolaista sotilasta, jotka ovat kieltäytyneet taistelemasta tasavaltalaisia vastaan.

— Vitorissa on ammuttu kaksi huomattavaa baskilaista poliittista toimihenkilöä, jotka eivät suostuneet allekirjoittamaan fasistista julistusta. Toinen ammutuista on entinen Vitorin kaupungin vouti.

— La Corunassa espanjalaiset fasistit ovat langettaneet kuolemantuomion 16 sosialistille.

— Tshekkoslovakiassa suurella menestyksellä vietetään kommunistisen puolueen järjestämää "kansainvälistä viikkoa solidarisuudesta Espanjan tasavaltaa kohtaan".

— Pragin tehtaiden 60 edustajaa esittivät Saksan lähetystölle protestin Saksan interventiosta Espanjassa.

— Yhdysvaltojen eri alueilla useissa tuotantolaitoksissa lakkoilevat työläiset, vaatien tuotannollisten ammattiliittokomiteain tunnustamista.

— Kunnallisvaaleissa Kobessa (Japani) sosialidemokraattinen puolue Sakai-Taisyton sai 8 mandaattia entisten 2 asemesta.

— Dubnossa (Volynskin maakunta, Puola) oikeus on tuominnut 54 henkilöstä, jotka olivat syytettyinä kommunistisesta toiminnasta, 52 henkilöä 2—10 vuoden vankeusrangaistukseen.

— Sakai kaupungin ympäristössä (Japani) törmäsi ja särkyi tehtaan savupiippuun ilmailuliikenteen tutkimusinstituutin lentävä vene. Kaikki 5 henkeä miehistöstä saivat surmansa.

— Ilanin rajonissa (Mandzhuria) partisaanijoukkueen yhteentörmäyksessä japanilais-mandshurialaisen ratsujoukkueen kanssa, japanilaiset menettivät 72 miestä kaatuneina ja 16 haavoittuneina ja olivat pakotettuja perääntymään.

— Nankinissa on avattu näyttely äitien ja lapsien suojeluksesta SSSR:ssä.

Miten pioneerit viettävät kesälomansa

Pian lähtevät kaikki koululaiset kesälomalle. Nuorisoliitto-, pioneeri- ja kansanvalistuselinten tehtävänä on järjestää koululaisten kesäloman vietto.

Miten tulevat Petroskoin koululaiset viettämään lomansa? Huomattava määrä heistä menee pioneerileireille. Mutta ei myöskään ole unohdettu niitä, jotka jäävät kaupunkiin. Kansanvalistusosaston taholta järjestetään kouluunorisoa varten kaupungin kolmeen rajoniin pallokentät: 5 koulun alueelle (Golikovkalle), 2 koulun alueelle (keskikaupungilla) ja 1 koulun alueelle (Leninin kadulla). Sitäpaitsi kaupunkisovetti on lupautunut rakentamaan lasten pallokentän Golikovkalle. Kaikilla näillä kentillä tulee olemaan vakituiset voimisteluohjaajat, jotka järjestävät leikkejä ja kilpailuja. Pioneerien puistossa toimii myös pallokenttä.

On ryhdytty myöskin muihin toimenpiteisiin koululaisten kesäloman mahdollisimman hyvin järjestämiseksi. Petroskoissa tulee olemaan 15 voleypallokenttää, 7 baskettipallokenttää, voimistelutelineitä ym. Koululaisille järjestetään myös kaksi kertaa ampumakilpailut ja taktillisia leikkejä. Järjestetään urheilukoulu, jossa tulee toimimaan kolme ryhmää: ampumakoulu, uintikoulu ja kenttäurheilukoulu. Koulujen tarkoituksena on antaa opetusta näiden fyyskulttuurilajien alalla. Ekskursseille annetaan huomattava sija. Niitä järjestetään Valkean-Itämeren kanavalle, Hiekkarannalle, Suolusmäelle, jossa voidaan tutustua kansalaissodan historiaan, Kontupohjaan ja moniin muihin paikkoihin.

Näiden toimenpiteiden toteuttaminen turvaa niillekin koululaisille, jotka eivät mene pioneerileireille hauskan ja virkistävän kesäloman.

M. T.

Loma on alkanut

Alkeiskoulujen oppilaat ovat jo lähteneet lomalle. 2:n vajaakeskikoulun päästöjuhlissa palkittiin kiitettävästä opiskelusta 40 oppilasta. Hauskaksi muodostui oppivuoden päästötilaisuus. Oli ohjelmaa ja paljon mukana lasten vanhempia. Jokainen oppilas päätti vakavasti sinä iltana: kesäloman aikana on hyvin levättävä, uitava, leikittävä, hankittava uusia voimia ja syksyllä alettava sitten opiskelu uusilla voimilla ja vielä paremmin kuin tänä vuonna.

A.

Traditsioninen kulkue

KOMMUNAARIEN SEINÄLLE

Paris, 30 toukok. (TASS). Traditsioninen kulkue Kommunaarien seinälle muodosti tänään erittäin suurenmoisen näyn. 16 kolonnana kulkivat työtätekevät joukot hautuumaan läpi antifasistisen kansanrintaman yhtenäisyyden ja tiiveyden merkeissä.

Kaikui Internatsionale, miltei alinomaan kohosivat puristetut nyrkit — antifasistisen tervehdyksen symbooli, jolla tervehtivät toisiaan demonstreeraajat ja heitä vastassa olleet kansanjoukot kaduilla.

Petroskoin Kaupunkisovetin pleenumi

Eilen illalla päättyi kaupunkisovetin pleenumi suksitehtaan klubilla. Pleenumin työjärjestyksessä oli Karjalan Konstitutsioprojektin käsittely. Selostuksen mainitusta kysymyksestä teki Karjalan TpKK:n puheenjohtaja tov. ARHIPOV.

Tov. Arhipovin, Konstitutsiosta tekemän seikkaperäisen selostuksen jälkeen alkoi vilkas keskustelu, johon hyvin aktiivisesti osallistuivat naiset.

Ensimmäisen puheenvuoron käytti BARANOVA. — Aivan oikein tov. Arhipov selostuksessaan luonnehti meidän entisen elämämme Petroskoissa ja koko Karjalassa — puhui tov. Baranova. — Etenkin meille naisille ei annettu mitään arvoa. Jos menit esim. prokuroorin luo, jossakin asiassa oikeutta hakemaan, niin niskasta kuljetettiin ulos.

Aivan toisin suhtautuu naisiin sovettivalta. Meitä kutsutaan kaikkialle työhön ja yhteiskunnalliseen elämään. Meille annetaan kaikki mahdollisuudet tehdä sitä mihin vain kykenemme. Katsokaapa vain minun tytärtäni. Aikaisemmin hän oli taloissa yövahtina, nyt on hänestä kasvatettu näyttelijä ja jo kaksi kertaa palkittukin Leningradissa. Tällainen on mahdollista vain Sovettiliitossa ja tällaiset oikeudet naisille turvaa vain Stalinilainen Konstitutsio ja sen tytär meidän oma Karjalan Konstitutsio.

Puheenvuoronsa lopussa tov. Baranova ankarasti kritikoi kaupunkisovetin työtä. Toi esimerkkejä autoliikenteen kehnoudesta, kaupunkisovetissa ilmenevästä byrokratismista, lääkärien huonosta suhtautumisesta tehtäviinsä jne.

Lääkäri tov. SCHIFF totesi, että kritiikki, jonka tov. Arhipov selostuksessaan kohdisti kaupunkisovettiin oli aivan oikeata, esim. sekin mikä koski kaupungin huonoa sanitääristä tilaa. — Viimeksi mainittu — sanoi hän — koski juuri minun työtäni, sillä minä olen terveyssektsian puheenjohtaja. Mitä tulee Karjalan entiseen ja nykyiseen elämään, niin ero on kylläkin tavattoman suuri, kun muistaa vaikka vain sitä seikkaa, että Karjalassa ennen ei ollut teitä ensinkään ja nyt kuljetaan jokaiseen rajoniin autoilla. Siitä huolimatta, jos katsomme uuden Konstitutsion vaatimuksia, niin on nopeasti ryhdyttävä työskentelemään uudella tavalla.

Tov. KURNIKOVA kritikoi kaupunkisovetin työtä. — Kymmenistä pyynnöistäni huolimatta ei kaupunkisovetti ole laittanut Metsäteknikumin luo lautakäytävää, vaikka se sisältyy nakaasiin — sanoi hän.

Tov. VAVILINA (leipätehdas) puhuu siitä, että kaupunkisovetti ei kuuntele joukkojen ääntä, että kaupunkisovetin johto on irtautunut joukoista ja heikosti realisoi työtätekevien nakaaseja. Lisäksi hän puhuu välttämättömyydestä järjestää Karjalan Konstitutsion joukkomittainen tutkiminen.

Keskustelussa useat pleenumin jäsenet kritikoivat kaupunkisovetin presidiumin työtä. Merkillepantavaa pleenumin ensimmäisen päivän istunnossa oli erikoisesti se, että kaupunkisovetin puheenjohtaja tov. Galkin ja Sovetin työntekijä tov. Kondratjev eivät siedä kritiikkiä. Se ilmeni siinä, että he jatkuvasti antoivat välirepliikkejä ja kysymyksiä puhujille (Baranovalle, Kurnikovalle ym.), jotka kritikoivat sovetin työtä. Tämä on joukkojen taholta tulevan kritiikin tuomittavaa tukahduttamista. Äskettäin sovettikontrollin elinten suorittaman tarkastuksen ainehisto osoittaa, että kaupunkisovetti työskentelee erikoisen huonosti. Sen johtavat työntekijät tt. Galkin, Zaitsev ym. byrokraattisesti suhtautuvat valitsijoiden nakaaseihin ja työtätekevien valituksiin. Kaupunkisovetin työntekijät eivät ole mitään oppineet Stalinilaisen Konstitutsion voimaansaattamisesta, puolueen KK:n helmi-maaliskuun pleenumin päätösten käsittelystä ja joukkojen kritiikistä, joka on suunnattu sovetin työn parantamiseen. Kaupunkisovetti edelleenkin "kunnostautuu" töllistelyssä, joka räikeästi ilmenee mm. siinä, että kaupunkisovetissa tärkeitä dokumentteja hoidetaan huolettomasti.

Kaupunkisovetin työ ansaitsee mitä vakavimman kritiikin, jota nyt sovettien vaaleihin valmistautumisen yhteydessä on kaikin tavoin kehitettävä, sillä alhaalta päin tuleva bolshevistinen kritiikki on se, jossa näkyy sovetin suorittaman työn arviointi valitsijoiden taholta.

K. L.

KRONIKKAA

NKP(b):n KK:n entinen jäsen J. V. Gamarnik, sotkeutuneena yhteyksiin sovettivastaisten ainesten kanssa ja peläten paljastumistaan, toukokuun 31 päivänä teki itsemurhan.

KEVÄTTUTKINNOT KOULUISSA

Opettaja ratkaisee opetustyön tulokset

Petroskoin 14. keskikoululla tilanne venäjänkielen opetuksessa on huono. Niinpä X luokan kansallisella ryhmällä ovat tutkintojen tulokset venäjänkielessä seuraavat: 6 hyvää, 12 välttävää ja 4 huonoa. Mutta tyypillisin tästä on VII venäläinen kurssi, jossa on opettajana Herzenin instituutin päättänyt Anna Risova. Hän on suhtautunut koko vuoden ajan huolimattomasti tehtäviinsä: saapuu valmistumattomana tunneille, myöhästyy tunneilta, esim. tutkintojen aikana jo kaksi kertaa. Tutkintojen edellä paljastui, että Risovalla on kotonaan oppilaiden vihkoja joulukuulta tarkastamatta. Vielä tutkintojen edellä oli Risovalla laatimatta oppilaille kontrollitehtävät.

Minkälaiset ovat tällaisen "opetustyön" tulokset? Toukokuun 26 p. suoritetuissa tutkinnoissa selvisi, että oppilaista oli saanut (VII luokka) 1 hyvän, 21 välttävän, 12 huonon ja 9 erittäin huonon. Tutkintojen suoritusta ei häirinnyt mitkään ulkonaiset tekijät, joten syy täytyy olla opettajassa ja koulun johdossa.

Miten näin huonot tulokset ovat mahdollisia?

SSSR:n Sovnarkomin ja NKP(b):n KK:n päätöksen mukaan saa opettajalla olla enintään esim. Venäjän kielessä 15 opetustuntia 5-päivässä, mutta Risovalla on 30 oppituntia ja sitäpaitsi hänellä on vielä 6 tuntia 5-päivässä koulun ulkopuolella.

Koulun johto (tirehtööri tov. R. Kotova) on ollut tästä tietoinen, mutta ei ole ryhtynyt päättäviin toimenpiteisiin opettaja Risovan työn oikein järjestämiseksi. Maaliskuussa tirehtööri antoi Risovalle huomautuksen huonosta työhön suhtautumisesta, mutta se ei tehnyt minkäänlaista vaikutusta. Kaupungin kansanvalistusosastossa oltiin myös tietoisia opettaja Risovan huolimattomasta työskentelystä, mutta minkäänlaisiin toimenpiteisiin ei siltäkään taholta ryhdytty. Vasta toukokuun 14 p., s.o. tutkintojen edellä annetaan kansanvalistusosaston taholta Risovalle ankara muistutus ja koulun tirehtöörille ja opetusosaston johtajalle huomautus. Siinä kaikki!

Risova opettaa venäjänkieltä myös VIII, IX ja X luokalla ja tutkintojen ensimmäiset tulokset näilläkin luokilla venäjänkielessä ovat epätyydyttävät. Esim. VIII luokalla ovat tutkintojen tulokset seuraavat: 6 hyvää, 16 välttävää, 9 huonoa ja 1 oikein huono.

Oppilaat VII, VIII ja IX luokalla tekevät vielä kieliopillisia virheitä: sijojen taivutuksessa, välimerkkien käytössä jne.

A. L.

Geograafien ispytaanieloil

Viijenzil kluasoil puolet ispytaanielois poshti jo ollah mendy, i ispytaaniet ollah vie tävves hovus. Se mieli, shto lopul i jo "nastrojeenii" on laskennuhes alaspäi, utsheniekoile ei sua olla. Tämä vain pahendau dieluo i tulokset roitahes pahembat.

Vot Petroskoin Toizen vajuan keskishkolan V "a" kluasan geograafien ispytaaniet. Kluassah oli kerävynnyh ispytaanieloile tuliju toine smena. Zavodiihes kyzelemine.

Utshiitjelju E. Lampela ezmäzen voprosan andau utsheniekal Ivanoval. Voprosan soderzhaanii oli nengoine: "Midä on geograafii i midä se izutshaitshou? Mittumie predmiettöi pidäy geograafien opastujes?" i toizekse andau: "Muasharan strojeenii". Yhtenmoizie voprossoi kierral suadih kluasas oliju usiembi utsheniekku, i jogaine vain kaksi voprossua, kudamat siit kirjutti i sai duumaija sih vastavuksen.

Esmäzen kyzymyksen, kudakui vie utshiitjeljan lizäkyzymyksjen suadua Ivanov sai vastatuksi. Dai toizengi sevoitellen sanat Ivanov vastai. Tuallazes vastavukses korgiembua kui "keskinkierdaine" Ivanoval ei roinnuhes. Kui ozuttiihes, utsheniekat tuollane dielo, kuin ispytaanieloin hyvä valmistumine on jätetty bokkah.

Lili Kangas joudui vastuamah kui luennöy 5—6:denny hengenny. Mugazhe voprosan suaduo i sille vastavuksen duumaittuo Lili ottau sanottavakse. Lili ku hyvin tiezi kai mäit, tiezi meret i tiezi korgevuuden i alavuuden mierittelemizen, dai muudu, midä vai ollus kyzytty Lili olis vastannuh, Lili sai otlitshnoin otmietkangi. Saimi Alanko, kudain oli ezmäzes vuaros sai myös "otlitshnoin".

Kuin liennöy ei "vezinyh" toizes vuaros olijua Maunuo. Kaiken talven Maunu opastui "otlitshnoloil" otmietkoil, a ispytaanielois häin sai vai "hyvän". Maunu ei kuunelluh utshiitjeljua i ei vagavannu menetellyh vastavuksien andamizeh. Sanoi kui vain puutui. Duumaitshi vähän.

Geograafien ispytaanieloin tuloksennu V "a" kluassu — 30 hengie suadih nengomat otmietkat: 3 — "otlitshnoidu", 6 — "hyviä", 15 — "keskinkierd" i 6 — "pahua".

— Midä myöhembi, sidä pahembi, — sanoi ispytaanieloil lähtiettyö geograafikko Lampela. Kuin uskottavua se ei olizgi, no on nähtävis, shto lopul jo erähät "vällinäzet" lapset kienytäh huolettomimbeksi i ruavon tulos alenou.

Täs nouzou uuzi probliemu utshiitjeljoin i kazvattajien edeh: jouvuttua lapset oigieh ellendämäh ispytaanieloin znatsheenii i avvuttuo heidy valmistumahes yhty userdnoloinnu, kui ezmäsihgi. On myös katshottavu i lapsien leboh. Hotj i ollahgi djoudavat päivät ispytaanieloin välil, no ozuttau, shto ei jogahine niidy ispoljzuitshe oigieh.

G. Makarov.

Luokallejäävien prosentti edelleenkin suuri

Tutkinnot Pyhäjärven vajaakeskikoulussa (Prääsän rajoni) on pidetty jo useimmissa aineissa. Viime vuoteen verraten on oppilaiden edistyksessä pientä nousua, mutta luokallejäävien prosentti on edelleenkin hälyyttävän suuri. Erittäin vakava on tilanne venäjän ja suomen kielen opetuksessa ja matematiikassa. Tuomme tutkintojen tuloksia muutamilta luokilta.

Tulokset IV luokalla suomen kielen kirjallisissa tehtävissä ovat seuraavat: 4 hyvää, 8 välttävää, 2 huonoa ja 4 oikein huonoa. Nämä tulokset ovat sitäkin hälyyttävimpiä, että IV luokan oppilaista ovat puolet toisvuotisia ja huonot arvolauseet on juuri näillä oppilailla. Ja näistä toisvuotisista on useammat 15—16 vuotiaita. Tällaisiin seurauksiin on johtanut "teoria" siitä, että luokallejääviä tulee aina olemaan, etteivät muka kaikki lapset voi kunnolla opiskella jne.

Venäjän kielen opetusta koululla ei ole vielä saatu järjestykseen. Millaiset ovat tässä aineessa tulokset? Otamme V a-luokan. Sen 34 oppilaasta venäjän kielen sanelussa sai 5 hyvän, 15 välttävän, 8 huonon ja 6 oikein huonon. VII luokalla ei ole yhtään huonoa arvolausetta. Tämä ei kuitenkaan oikeuta omahyväisyyteen, sillä 28. oppilaasta oli 16. välttävät arvolauseet.

Muutamia tuloksia matematiikan tutkinnoista, jotta saa käsityksen miten vakava on tilanne tässä aineessa. IV luokan 18 oppilaasta sai 2 kiitettävän, 2 hyvän, 9 välttävän, 3 huonon ja 2 oikein huonon. V a-luokan 34 oppilaasta sai 4 kiitettävän, 4 hyvän, 14 välttävän, 10 huonon ja 1 oikein huonon. Parempi ei ole tilanne VII luokalla, jossa 28 oppilaasta sai 1 kiitettävän, 4 hyvän, 13 välttävän, 7 huonon ja 2 erittäin huonon.

Tämän vuoden kevättutkinnot on järjestetty koululla paremmin kuin viime vuonna. Oppilailla on ollut mahdollisuus itsenäiseen työhön tutkintoihin valmistautumisessa. Opettajat on kiinnitetty konsulteeraamaan oppilaita. Näistä toimenpiteistä huolimatta ovat tulokset epätyydyttäviä, mikä merkitsee sitä, että vuoden aikana ei ole opetustyötä tehty niinkuin olisi pitänyt.

Pian päättyvät tutkinnot koulussamme — alemmilla luokilla on oppilaat päästetty jo lomalle. Kuitenkaan eivät kiitettävät oppilaat ole saaneet luvattuja kunniakirjoja. Päästötodistusten ja attestaattien annolle käy luultavasti samoin, sillä kansanvalistusosasto ei ole vielä saanut Narkomproosilta niitä, sen paremmin kuin kunniakirjojakaan.

I. R.

Kuvassa: Jalkapalloilijain harjoitusottelusta Petroskoin stadionilla. (Foto — J. Kotov.)

Vastaava toimittaja
K. VENTO

TOIMITUKSEN TELEFOONIT: Vastaava toimittaja 7-90. Vastaavan toimittajan sijainen ja toimitussihteeri — 7-90. Osastojen johtajat — 7-23. Karjalan kielisen materiaalin toimittaja, kirjeenvaihto-osasto ja asioidenhoitaja — 479. — Kirjaizien osasto i karjalankielizen materjualun redaktor — 479. ТЕЛЕФОНЫ РЕДАКЦИЙ: ответственный редактор — 7-90, заместитель ответств. редактора и ответственный секретарь — 7-90. Зав. отделами — 7-23. Отдел писем и редактор материала на карельском языке — 4-79.
TOIMITUKSEN OSOITE: — АДРЕС РЕДАКЦИИ: АКССР — Петрозаводск, Пушкинская 7. ИЗДАТЕЛЬСТВО Карельского Обкома ВКП(б), адрес: АКССР Петрозаводск, Пушкинская 7, комн. № 304, тел. 517. Отдел объявлений — 1-68. — Типография ям. Анохина АКССР, гор. Петрозаводск, Пушкинская 7. Уполномоч. Главлита Карельской АССР № А-850 Заказ № 1930 Тираж 6280